

MUSIIKKISATU RUMA ANKANPOIKA

Raportti lapsille suunnatusta toiminnallisesta musiikki-
tuokiosta päiväkodeissa

TEKIJÄT: Aino-Reeta Hyönen
Laura Känninen

Koulutusala Kulttuuriala			
Koulutusohjelma Musiikin koulutusohjelma			
Työn tekijät Aino-Reeta Hyvönen ja Laura Känninen			
Työn nimi Musiikkisatu Ruma Ankanpoika			
Päiväys	31.5.2014	Sivumäärä/Liitteet	28/18
Ohjaajat Hanna Turunen			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Savonia-ammattikorkeakoulu, Kuopion Muotoiluakatemia: Elina Moilanen			
Tiivistelmä			
<p>Musiikkisatu Ruma Ankanpoika on toiminnallinen lapsille suunnattu kulttuurin muoto, joka on esitetty yhteensä 11 kertaa neljässä eri päiväkodissa Kuopion alueella kevään 2014 aikana. Produktion kokonaistoteutukseen kuului muun muassa musiikin sovittaminen, tarinan nivominen yhteen musiikin kanssa, yhtyeen harjoittaminen, päiväkodeissa esiintyminen sekä markkinointi julistein ja henkilökohtaisen yhteydenpidon kautta.</p> <p>Musiikkisatu perustuu H.C. Andersenin klassikkosatuun Ruma Ankanpoika. Musiikkisatuun oleellisesti sisältyi tarinan kerronnan lisäksi klassisen musiikin merkkiteoksia ja tunnettuja lastenlauluja, jotka kaikki valikoituivat satuun tunnelman tai teemansa vuoksi. Lastenlaulusta esimerkkinä mainittakoon Pieni Ankanpoikanen, johon on laadittu uudet sanat kerronnan edistämiseksi.</p> <p>Esiintymiskokoonpanona musiikkisadussa oli Johanna Nylund: kerronta/laulu, Laura Känninen: viulu, Annu Piilonen: sello sekä Aino-Reeta Hyvönen piano. Produktion toteutuksessa yhteistyökumppanina toimi Savonia-ammattikorkeakoulun Kuopion Muotoiluakatemian Elina Moilanen, joka maalasi ja kuvitti Ruma Ankanpoika -musiikkisatuun useita tilannekuvia viemään tarinana juonta eteenpäin.</p> <p>Opinnäyteproduktion tärkein lähtökohta oli tuottaa lapsille suunnattu musiikkielämys ilmaiseksi. Musiikkisatu toteutettiin varhaismusiikkikasvatuksen keinoja käyttäen, yhdistäen musiikki, tarina, kuvat ja toiminnallisuus kokonaisuudeksi. Opinnäytetyön moninaiset tehtävät, kuten musiikin sovittaminen ja esitysten valmistelu jakautuivat tasan opinnäytetyön tekijöiden kesken.</p>			
Avainsanat Musiikkisatu, klassinen musiikki, lasten musiikki, H.C. Andersen, musiikkileikkikoulu, varhaismusiikkikasvatus,			
opinnäyteproduktio			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Music			
Author(s) Aino-Reeta Hyvönen, Laura Känninen			
Title of Thesis Music Tale Ugly Ducklyn			
Date	31.5.2014	Pages/Appendices	28/18
Supervisor(s) Hanna Turunen			
Client Organisation /Partners University of Applied Sciences, Kuopio Academy of Design: Elina Moilanen			
<p>Abstract</p> <p>The Ugly Duckling is a music tale made for children. It includes music, pictures, playing along and storytelling. In spring 2014 it was performed 11 times in four different kindergartens in Kuopio. The production included arranging music and fitting story and music together, as well as the band practicing together and performing in kindergartens.</p> <p>The music tale is based on H.C. Andersen's classic tale of Ugly Duckling. Together with the story we used well-known classical masterpieces. All the music pieces were selected to fit the tale's themes or atmospheres. It also included familiar children's songs such as Little White Duck which lyrics were rewritten to the story.</p> <p>The band included Johanna Nylund: storyteller/singer, Laura Känninen: violin, Annu Piilonen: cello and Aino-Reeta Hyvönen: piano. Elina Moilanen, a student in Kuopio Savonia University of applied sciences, Academy of Design, painted several snapshots that presented the Ugly Duckling -storyline.</p> <p>The most important basis in this production was to make a musical experience for children for free. This was made by using methods from early childhood's musical education combining music, activity and the story. The multiple tasks in the product, such as arranging music and preparing the performances, were shared evenly among the thesis-makers.</p>			
Keywords Music tale, classical music, children's songs, H.C. Andersen, music play school, early childhood's musical education,			
thesis			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	TYÖN TAUSTA JA KOKONAISUUDEN MUODOSTUMINEN.....	7
2.1	Tavoitteet ja haasteet	7
2.1.1	Henkilökohtaiset tavoitteet	7
2.1.2	Pedagogiset tavoitteet.....	8
2.1.3	Yhteiskunnalliset tavoitteet	9
2.2	Aiheen valinta.....	9
2.3	Tarina	10
2.4	Kokoonpano	11
2.5	Kuvitus.....	11
2.6	Päiväkodit yhteistyökumppaneina.....	12
2.6.1	Päiväkotien rekrytointi	12
2.6.2	Päiväkoteihin tutustuminen	12
3	SOIVA MUSIIKKI	13
3.1	Musiikin soittaminen	13
3.2	Sovitetut teokset.....	13
3.2.1	J.S. Bach: Orkesterikappale, D-duuri no.3: Air.....	13
3.2.2	W.B. Whippo, B. Zaritsky: Pieni Ankanpoikanen	14
3.2.3	A-R. Hyvönen: Ankanpoikasten leikki.....	14
3.2.4	Trad.: Bingo-kissa	15
3.2.5	A.Vivaldi: Vuodenajat, Syksy, osa 3: Allegro.....	15
3.2.6	A.Vivaldi: Vuodenajat, Talvi, osa 2: Largo	16
3.2.7	C. Saint-Saëns: Eläinten karnevaali, Joutsen	16
3.3	Kerrontaa tukeva improvisointi.....	16
4	TOIMINNALLISUUS.....	18
4.1	Vuorovaikutus lähtökohtana toiminnallisuuteen.....	18
4.2	Leikit.....	19
4.2.1	Pienet ankanpoikaset	19
4.2.2	Ankanpoikasten leikki	19
4.2.3	Bingo-kissa	19
4.2.4	Talvi.....	20

4.2.5	Joutsen	20
5	ESITYKSET	20
5.1	Harjoitusesitykset	20
5.1.1	Konservatorion kanteleryhmä.....	20
5.1.2	Puijonlaakson päiväkotiki	21
5.1.3	Haapakulman kenraaliharjoitus	21
5.2	Kasarmipuiston päiväkotiki	22
5.3	Pumpputorin päiväkotiki	23
5.4	Särkiniemen päiväkotiki	23
5.5	Haapaniemen päiväkotiki	24
6	YHTEENVETO.....	25
6.1	Toteutuksen onnistuminen	25
6.2	Raportin valmistuminen.....	26
6.3	Liikeidean kehittäminen.....	26
	LÄHTEET	28
	LIITTEET	29

1 JOHDANTO

Tämä on loppuraportti Aino-Reeta Hyvösen ja Laura Kännisen opinnäyteproduktiosta Musiikkisatu Ruma Ankanpoika. Musiikkituokio esitettiin aikavälillä 8.-11.4.2014 Kuopion alueen päiväkodeissa. Opinnäytetyön suunnittelu alkoi keväällä 2013 ja käytännön toteutuksen aktiivinen työvaihe jatkui syksystä 2013 kevääseen 2014 toteutuksen suunnittelulla. Musiikkisatu muovautui esityskokonaisuudeksi alkukevään 2014 aikana.

Produktiomme päätarkoituksena oli tuottaa musiikkielämys päiväkotien käyttöön. Mielestämme tärkeää oli kehittää jokaiselle lapselle soveltuvaa aktiviteettiä ”jokaiselle jotain” -periaatteella: toiminnallisuutta, kuuntelua ja eläytymistä. Kokonaisvaltaisen elämyksen luominen on moniulotteinen projekti, jonka suunnitteluun ja toteutukseen käytimme paljon aikaa. Sen onnistumiseksi meidän täytyi suunnitella rakenne hyvinkin tarkkaan, jotta kokonaisuudesta tuli toimiva. Tämä tarkoitti tarinan kerroksen, musiikin, leikkien ja kuvien nivomista yhteen.

Tähän opinnäyteproduktioon liittyi monia musiikin osaamisalueita, kuten musiikin sovittaminen esiintymiskokoonpanollemme, kamarimusiisointi sekä oma solistinen soitto. Varhaismusiikkikasvatus sekä lapset huomioonottava pedagogiikka oli suurin osa-alue tässä produktiossa. Kaikki, musiikki ja leikit, toteutettiin lapsien ehdoilla. Kaikki toteutukseen liittyvät asiat: sovitukset, leikit, tarinan kirjoittaminen ja yhteydenpito päiväkoteihin jaettiin tasapuolisesti opinnäytetyön tekijöiden kesken.

Esiintymiskokoonpanonamme meillä oli Johanna Nylund: laulu, Laura Känninen: viulu, Annu Piilonen: sello ja Aino-Reeta Hyvösen: piano. Jokaisella instrumentilla ja solistilla oli musiikkisadussa omat tehtävänsä. Laulajamme oli suurimman osan ajasta kertojana, eli hänen vastuullaan oli tarinan ja juonen pitäminen koossa.

Opinnäytetyön ohjaajanamme toimi Hanna Turunen, jonka kanssa tapasimme ensimmäisen kerran joulukuussa 2013. Hän arvioi musiikkisatuamme harjoitusvaiheesta käytännön toteutukseen. Lisäksi hän ohjasi kirjallista raporttia huhti-toukokuussa 2014.

Tärkeänä yhteistyötahona produktiossa oli Savonia-ammattikorkeakoulun Kuopion Muotoiluakatemi-an opiskelija Elina Moilanen. Hän toimi kuvittajana Ruma Ankanpoika -sadussa tehden tilannekuvia käsin maalaten. Myös Kuopion kaupungin päiväkodit toimivat yhteistyössä kanssamme antaen mahdollisuuden esittää heille musiikkisatuamme.

Raportti esittelee opinnäyteproduktiomme kokonaisuudesta osa-alueittain kertoen työn taustoista ja sen toteutuksesta sekä tavoitteiden onnistumisesta. Toinen luku esittelee produktion kokonaisuuden tavoitteiden näkökulmasta, kolmas ja neljäs luku kertovat työn toteutuksen eri osa-alueiden sisällöstä ja valmistelusta sekä viides luku esittelee käytännön toteutukset päiväkodeissa. Raportin liitteenä on valmisteluvaiheen aineistoa sekä toteutuksessa käytettyä muuta materiaalia. Liitteenä on myös Kuopion Konservatorion kirjastosta lainattavissa oleva DVD -tallenne yhdestä musiikkisatuesityksestä.

2 TYÖN TAUSTA JA KOKONAISUUDEN MUODOSTUMINEN

2.1 Tavoitteet ja haasteet

2.1.1 Henkilökohtaiset tavoitteet

Opinnäyteproduktiomme lähtökohtana oli tuottaa musiikkielämys, joka vietiin Kuopion alueen päiväkoteihin ”pro bono -hengessä”, ilmaiseksi. Tavoitteenamme oli yhdistää tarinaan aidosti hyvää ja tunnettua klassista musiikkia, jota sovitimme lapsia ajatellen. Eli musiikin tuli olla sekä helposti kuunneltavaa että mukaansatempaavaa. Tämän kaiken halusimme toteuttaa muskarimaisesti, yhdistäen toiminnallisuus osaksi kokonaisuutta. Pää tavoitteemme oli luoda lapsille suuri musiikillinen elämys.

Henkilökohtaisina tavoitteina meillä molemmilla opinnäytetyön tekijöillä oli myös harjoittaa omia yhteismusisointitaitojamme. Tavoitteena oli toteuttaa musiikillinen puoli laadukkaasti ja tyylinmukaisesti. Kuitenkin tämä kaikki tuli toteuttaa lapsille sopivalla tavalla. Mietimme produktion edetessä taiteellisen ohjauksen tarpeellisuutta ja sitä, että kykenemmekö itsenäisesti saavuttamaan tavoitteemme. Kevään aikana olimme omin avuin edenneet työssä niin pitkälle, ettemme tarvinneet koulun puolesta taiteellista ohjausta. Tiukan aikataulumme vuoksi emme olisi ehtineetkään järjestää aikataulumme yhteen soittajien ja mahdollisen taiteellisen ohjaajan kesken.

Tärkeä osa-alue kokonaistoteutuksessa oli musiikin sovittaminen. Sovituksien toimivuus lapsille suunnatuissa esityksissä oli meille suuri haaste. Sovitusten tuli olla riittävän yksinkertaisia, helposti lähestyttäviä sekä tarinaa elävöittäviä. Sovittaminen valitulle kokoonpanolle (viulu, sello ja piano), oli molemmille uutta. Jokaisen soittimen oma karaktääri tuli ottaa sovituksissa huomioon samalla kunniottaen alkuperäisten teosten tarkoitusta. Haasteellisimmaksi osoittautui sovittaa pianolle mielekkäitä ja mielenkiintoisia stemmoja.

Nuotinnusohjelmien käyttö oli jokseenkin tuttua meille opinnäytetyön tekijöille. Ilmainen MuseScore -nuotinnusohjelma (Internetlähde: MuseScore) oli ollut molemmilla kotikäytössä ja sen käyttö oli molemmille helppoa. Savonia-ammattikorkeakoulun Musiikin ja tanssin yksikön tietokoneilla käytössä oleva Sibelius7 -ohjelman käyttö oli entuudestaan tuttua vain Hyvöselle. Se tuli molemmille opinnäytetyöntekijöille tutummaksi Mikko Toivasen pitämällä sovituskurssilla opinnäytetyön tekovaiheen yhteydessä syksyllä 2013 ja keväällä 2014.

Produktion tärkein tavoite oli tuottaa lapsille musiikillinen nautinto. ”Musiikin kuunteluun liittyy voimakkaasti henkilökohtainen, kokemuksellinen, elementti” sanotaan Suvi Saarikallion artikkelissa Musiikkipedagogin käsikirjassa (Saarikallio 2012). Halusimme toteuttaa Musiikkisatu-produktion jokaiselle lapselle soveltuvaksi: ”jokaiselle jotain” – toiminnallisuutta, kuuntelua ja eläytymistä. Lisäksi tuli ottaa huomioon ryhmän hallinta ja jokaisen ryhmän erilaisuus.

Lähetimme päiväkodeille musiikkisatua markkinoivan postin, jossa toivoimme ryhmäkooksi jokaiseen esitykseen osallistuvan maksimissaan 20–30 lasta (LIITE 6), mikä toi haasteita suunnitteluun. Suurten lapsimäärien vuoksi päädyimme esittämään päiväkodeissa useita näytöksiä päivässä, jotta kriteerimme ryhmäkoosta käytännössä pystyttiin toteuttamaan.

Produktion moniulotteisuus yllätti meidät. Monia asioita tuli ottaa huomioon. Ajankäytön huomiointi oli erityisen tärkeää, sillä toiveenamme oli saada esitys sujuvaksi kokonaisuudeksi maaliskuun 2014 loppuun mennessä. Kaikki valmistelut ottivat oman aikansa, ja aikataulut olivat hyvin tiukat. Tarinan runko ja sovitukset tuli saada valmiiksi ennen harjoitusten alkamista, ja se toi paineita. Jännitimme myös Savonia-ammattikorkeakoulun Kuopion Muotoiluakatemia opiskelijalta tilattujen tilannekuvien valmistumisen puolesta, sillä ne eivät vielä maalisukuun 2014 alussa olleet valmiita. Saimme ne kuitenkin käyttöömmme juuri ennen ensimmäistä lapsille esitettävää harjoitusläpimenoa Kuopion konservatorion kantele-muskariryhmässä.

2.1.2 Pedagogiset tavoitteet

Pedagogisesti halusimme kehittyä lapsiryhmien ohjaamisessa ja niiden hallinnassa. Tiedossa oli, että jokainen ryhmä tulee olemaan erilainen. Erikokoiset ryhmät, joissa kaikissa tulisi olemaan eri-ikäisiä lapsia, toivat haasteita. Toisissa päiväkodeissa ryhmät oli jaettu siten, että pienet ja isot olivat omalla ryhmänään, kun taas toisissa päiväkodeissa ryhmissä oli sekä vanhempia että nuorempia lapsia. Leikkien järkevä suunnittelu eri ikäryhmille oli todellinen pedagoginen haaste. Esimerkiksi alle kolmevuotiaalle piirin tekeminen ja siinä liikkuminen on hyvin haasteellista. Valmiista leikityssuunnitelmasta huolimatta jouduimme esityksissä soveltamaan liikkeitä ikäryhmittäin ja taitotasoin.

Yhtyeemme musiikillisessa ohjaamisessa oli haastetta meille molemmille opinnäytetyöntekijöille, sekä koko soitinyhtyeellemme. Halusimme jousisoittajat soittamaan yhtenäisesti samoja jousituksia käyttäen, jotta kokonaisuus olisi eheä. Mietimme kappaleiden sisältöä ja niiden tunnetiloja tarinaan liittyen. Sovimme ja noudatimme yhteisiä nyansseja, hengityspaikkoja ja teemojen kertauksia.

Lapsille halusimme musiikkisadullamme opettaa kuuntelutaitoja, niin tekstin ymmärtämisessä kuin musiikin kuuntelussakin. Klassisen musiikin kuuntelua ei luultavastikaan liikaa sisällytetä varhaiskasvatukseen, joten koimme tarpeellisena ”sivistää” lapsiryhmiä ja aikuisohjaajia klassisen musiikin merkkitieteiksi soittaen.

Varhaismusiikkikasvatuksessa kannustetaan lapsia liikkumaan musiikin tahtiin, ja näin ollen siinä kehitetään tällä tavoin heidän motorisia taitoja, siinä missä musiikin kuuntelutaitojakin. Suunnittelemillamme toiminnallisilla leikeillä pyrimme noudattamaan edellä mainittuja pedagogisia lähtökohtia kehittämällä lasten motorisia ja sosiaalisia taitoja. Halusimme sisällyttää nämä varhaismusiikkikasvatuksen pedagogiset ajatukset opinnäyteproduktioomme. Sosiaalisten taitojen kehittäminen ilmeni niin, että lapset olivat vuorovaikutuksessa kertojan ja toistensa kanssa, esimerkiksi piiriä muodostaessa tai odottaessa omaa vastausvuoroa.

2.1.3 Yhteiskunnalliset tavoitteet

Halusimme edistää opinnäytetyöllämme lasten kulttuurin näkyvyyttä. Tällaisista päiväkodeille kohdistuvista produktioista on kysyntää. Päiväkodeilla on rajalliset mahdollisuudet osallistua muualla toteuttaviin lasten tapahtumiin, joten esityksemme sai suuren suosion juuri sen liikuteltavuuden vuoksi. Vaikka esityksemme oli ilmainen, näimme opinnäytetyöideallamme myös rahallista arvoa, sillä tietämyksemme mukaan vastaavaa ei ole tarjolla päiväkodeille juuri lainkaan.

Tänä päivänä lapsille suunnattu musiikki on hyvin viihteellistä, kuten ilmiöt Hevisaurus, Robin tai Idols. Näin ollen lasten tietämys klassisesta musiikista on usein hyvin olematonta. Siksi halusimme edistää klassisen musiikin kuuluvuutta ja näkyvyyttä edellä mainittujen sensaatioiden ohella yhtä arvokkaana lasten kulttuurin muotona.

Musiikkisatumme pohjana olevan tarinan, H. C. Andersenin sadun Ruma Ankanpoika (Andersen, 1973) opetus oli mielestämme yhteiskunnalliselta arvoltaan merkityksellinen. Kiusaaminen on tänä päivänä valitettavan suuri ongelma niin päiväkodeissa, kouluissa kuin työpaikoillakin, ja tarina on kyseistä ongelmaa hyvin kuvaava esimerkki. Erilaisuus ja poikkeavuus ovat arkipäivää tässä globaalissa yhteiskunnassa, ja lasten tulisi tiedostaa tämä jo varhaisessa vaiheessa nimenomaan positiivisena asiana.

2.2 Aiheen valinta

Opinnäytetyön aihe alkoi muotoutua Hyvösellä jo keväällä 2013 Johdatus musiikin tutkimukseen – opintojakson aikana. Selvää oli, että aihe tulisi olemaan varhaismusiikkikasvatukseen liittyvää ja jotenkin linkittyisi muskarimenetelmien käyttöön. Selvää oli myös, että klassinen musiikki olisi suurin elementti produktion lopullisessa toteutuksessa, mutta mukaan tulisi saada myös lastenlauluja, kerontaa tai runoutta sekä tarina!

Johdatus musiikin tutkimukseen -kurssin opettaja Mikko Toivanen antoi Hyvöselle tärkeän neuvon produktion ideointivaiheessa: Tarinan tulisi olla erittäin hyvä ja riittävän mielenkiintoinen soveltuakseen rungoksi lapsille suunnattuun musiikkielämykseen. Pohdintaa Toivasella oli myös siitä, olisiko tarina itse keksitty vai valmis satu. Pohdintojen jälkeen oli hyvin selvää, että helpointa olisi ottaa valmis satu. Kesällä 2013 varmistui, että satu tuli olemaan H.C. Andersenin Ruma Ankanpoika.

Laura Känninen oli myös kiinnostunut tekemään opinnäytetyönsä lasten parissa ja näin ollen halusimme toteuttaa opinnäytetyömme yhteistyönä. Molempien varhaismusiikkikasvatusopintotaustoilla tahdoimme yhdessä luoda musiikkielämyksen lapsille. Muskaritaustasta oli meille huomattavasti hyötyä kokonaisuuden rakentamisessa, kun mietimme mukaan tarinaan esimerkiksi leikkejä.

Esittelimme opinnäytetyötämme seminaari-kurssilla 7.11.2013 muille opiskelijatovereillemme, jotka antoivat rakentavaa palautetta suunnitelmistamme. Tuolloin varmistui, että opinnäytetyömme oli

muovautumassa produktioksi. Samalla tunnilla opiskelukollegamme Sonja Koistinen esitteli omaa opinnäytetyötään Takuulla! -hankkeen parissa (Takuulla! -hanke). Hänen tehtävänä oli pitää musiikkiliikuntatuokioita Puijonlaakson päiväkodin ryhmissä jaksoluontoisesti ja tehdä tästä tutkimusta. Musiikkisatumme toiminnallinen puoli sopi näin ollen hankkeen toimintaan, ja sovimme yhteistyöstä Sonja Koistisen kanssa. Sovimme esittävämme toiminnallisen Ruma Ankanpoika -musiikkisadun Puijonlaakson päiväkodissa maaliskuussa 2014, ennen opinnäyteproduktiomme varsinaista toteutusviikkoa.

2.3 Tarina

Tarinamme teksti perustuu H.C. Andersenin klassikkosatuun Ruma Ankanpoika (Andersen, 1973). Teksti on alun perin Andersenin Satuja -satukokoelmasta otettu kahdeksansivuinen tarina, jonka lyhensimme noin puolella omiin tarkoituksiimme sopivaksi.

Teksti tässä alkuperäisessä, kaksisataa vuotta sitten kirjoitetussa sadussa oli kieliasultaan vanhanaikaista ja koimme sen hieman vaikeaselkoiseksi. Ajattelimme, että jos emme itse täysin ymmärrä vanhahtavaa kieltä, eivät lapsetkaan sitä tulisi ymmärtämään. Nykyaikaistimme arkaistisia sanoja ja mukautimme hieman tekstin sanakänteitä.

Alkuperäinen tarina on hyvin synkkä, jopa raaka. Jotta satu sopisi paremmin tämän päivän lapsille, silottelimme kulmikkaita ja pelottavia kohtia tarinasta pehmeämmiksi. Ankanpoika ei alkuperäisessä sadussa koskaan saanut ystäviä, ja sitä kiusattiin aina tarinan loppumetreille saakka. Lisäksi pieni ankanpoika koki väkivaltaa, jota emme halunneet sisällyttää versioomme. Valitsimme tarinaan iloisen lastenlaulun Bingo-kissasta, joka sopikin täydellisesti tarinan kissaan. Todellisuudessa kissakin kiusasi ja oli ilkeä ankanpojalle. Muutimme tarinan niin, että kissasta tuli ankan ystävä. Pääpiirteittäin säilytimme tarinan rungon: päähahmo on surullinen syrjitty ankanpoika, joka karkotettiin ankaperheestään. Koettuaan hankalia vastoinkäymisiä, ankka saa kuitenkin lopussa tietää olevansa kaunis joutsen ja tulee viimein hyväksytyksi.

Tarinan opetus on selkeä: kiusaaminen on väärin ja erilaisuus tulee hyväksyä. Muita ulottuvuuksia ovat ne, että jokaisessa on omanlaistaan kauneutta, ja jokainen tarvitsee yhteenkuuluvuuden tunteen ympäristönsä kanssa. Opetus toimii ja on ymmärrettävä kaikenikäisten lasten kanssa. Se on edelleen ajankohtainen kahdensadan vuoden jälkeen!

Puhtaaksikirjoitettu satu (LIITE 1) tarvitsi myös merkinnät musiikin taitekohdista sekä leikeistä. Sijoitimme musiikit tarinaan sopiville paikoilleen. Esimerkiksi tarinan kohdassa: "Tuli syky..." alkaa soida A. Vivaldin Vuodenajat: Syky. Musiikin sijoittamisen lisäksi kehitimme kertojalle valmista materiaalia, kuinka muodostaa dialogia lasten kanssa. "Ikkunalaudalla istuu hahmo", jota kertoja kuvailee ja kysyy: "Mikähän se otus voisi olla?", johon lapset vastaavat.

2.4 Kokoonpano

Esiintymiskokoonpanon halusimme olevan selkeä ja liikuteltavan kokoinen. Koimme tärkeänä, että kokoonpanolla on yhteinen kiinnostus aiheeseen, eli musiikin varhaiskasvatukseen. Meillä opinnäytetyöntekijöillä oli jo taustalla varhaismusiikkikasvatuksen perusteet ja syventävät 12 opintopisteen opinnot sekä työkokemusta tältä saralta.

Koonti tapahtui helposti. Kännisen pääaineinstrumentti on viulu ja Hyvösen piano. Saimmekin kätevästi koottua pianotrion ottamalla sellon mukaan kokoonpanoon. Opiskelutoverimme, sellisti Annu Piilonen ilmoitti olevansa kiinnostunut ja käytettävissä jo keväällä 2013, mikäli produktio saataisiin toteutumaan. Hän on kouluttautunut lähihoitajaksi erikoistuen lapsiin ja ollut päiväkodeissa töissä. Hänellä oli siten entuudestaan kattava kokemus lasten kanssa työskentelystä.

Mietimme myös, tulisiko kokoonpanoa laajentaa esimerkiksi klarinetilla, mutta päätimme pitää kokoonpanon yksinkertaisena. Tämä helpotti käytännön asioita, kuten yhteisten harjoitteluajkojen ja -tilojen löytämistä sekä kappaleiden sovittamista.

Kertojasta meillä molemmilla oli yhteinen ajatus. Hänen tulisi olla ekstrovertti, lapsiystävällinen persoona, joka osaa eläytyä ja laulaa. Opiskelutoverimme laulaja Johanna Nylund suostui heti syksyllä 2013 tarjoamaamme työtehtävään. Hän oli aiemmin kertonut meille olevansa kiinnostunut varhaismusiikkikasvatuksen syventävistä opinnoista, joten tämä produktio oli hänelle samalla hyvä harjoittelumahdollisuus.

2.5 Kuvitus

Heti syyslukukauden 2013 alettua aloimme suunnitella musiikkisatua laajempaan kokonaisuuteen ja päätimme huomioida visuaalisen puolen. Olimme opinnäytetyöohjaajamme Hanna Turusen avustuksella yhteydessä Kuopion Muotoiluakatemiaan vastuupettajiin, ja sitä kautta saimme yhteyden yksikön opiskelijoihin (LIITE 2).

Toiveenamme oli saada käyttöömmä Disney-henkisiä tilannekuvia. Saimme muotoilualan opiskelijoilta muutamia kiinnostuneita yhteydenottoja, joista yksi erottui edukseen. Hänen portfolioissaan oli sattumalta kuva ankasta, joka herätti meissä innostusta. Korusuunnittelijaopiskelija Elina Moilanen lähti mielellään yhteistyökumppaniksi kuvittamaan opinnäytetyötämme.

Tapasimme Moilasan kanssa ensimmäisen kerran marraskuussa 2013, jolloin annoimme hänelle ohjeistuksen kuvien tekoon. Olimme aikaisemmin suunnitelleet tilannekuvien tapahtumat (LIITE 3). Joulukuussa hän esitteli meille luonnokset lopullisista kuvista, jotka hän hyväksytti meillä. Hän teki 12 kpl A2-kokoisia tilannekuvamaalauksia, sekä A3-kokoisen mainosjulisteiden kuvan (LIITE 4). Kuvat valmistuivat maaliskuussa 2014 ilmeikkäin tuloksin. Olimme hyvin tyytyväisiä yhteistyöhön!

Kuvat on toteutettu sekatekniikka käyttäen. Alun perin Moilanen halusi toteuttaa ne käyttäen vesivärejä, mutta päätyikin lopulta tekemään kuvat toisin. Annoimme hänelle vapaat kädet kuvien toteutukseen (LIITE 5).

2.6 Päiväkodit yhteistyökumppaneina

2.6.1 Päiväkotien rekrytointi

Saimme yhteystiedot Kuopion päiväkoteihin tuottaja Anna-Maria Pekkiseltä. Kirjoitimme rekrytointipostin 31.1.2014 kuuteen eri päiväkotiin (LIITE 6). Valitsimme päiväkoteja mielivaltaisesti kaupungin osista, jotka löytyivät suhteellisen läheltä keskustaa liikkumisen ja roudauksen helpottamiseksi.

Tämänkaltaisten produktioiden kysyntä oli tiedettävästi suuri. Markkinoimme opinnäytetyötämme ilmaisena ja päiväkotien omissa tiloissa toteutettavana, mikä sopi paremmin kuin hyvin monille päiväkodeista. Taloudellinen tilanne ja määrärahat päiväkodeilla ovat aina hyvin rajalliset ja lasten liikuttelu näytöksiin päiväkodin ulkopuolelle on työlästä.

Rekrytointipostiin vastaukset saimme muutaman päivän sisällä neljästä eri päiväkodista. Kasarmipuiston ja Pumpputorin päiväkotien puolesta otti yhteyttä Irmeli Kauranen, Haapaniemestä Miia Mykkänen-Tuutti ja Särkiniemestä Annika Parkkinen. Känninen oli yhteydessä edellä mainittuihin henkilöihin ja yhdessä esityskokoonpanomme kanssa sovimme kaikille sopivat esitysaikataulut. Saimme hyvin nopeasti sovittua opinnäyteproduktion toteutusaikataulun.

2.6.2 Päiväkoteihin tutustuminen

Keväällä 2014, hyvissä ajoin ennen opinnäytetyön toteutusta, kävimme tutustumassa jokaisen esiintymispaikaksi valitun päiväkodin esitystiloihin. 7. helmikuuta tutustuimme Haapaniemen päiväkodin mukavan kokoiseen liikuntasaliin. Valoisassa ja avoimessa tilassa oli käytössä myös piano. 20.2. kävimme Särkiniemen päiväkodissa, jossa taas tilat olivat haasteellisemmat. Huone oli monenlaisessa käytössä, kuten ruokailussa ja nukkumisessa. Tila oli jaettavissa välisermillä kahteen osaan, joten se oli tiimalasin muotoinen ja kapea. Jännitimme etukäteen esimerkiksi piirin tekemisen onnistumista vaikean muotoisessa tilassa.

28.2. vierailimme Kasarmipuiston päiväkodilla. Hämmästelimme päiväkodin hienoja historiallisia puitteita. Kasarmipuiston päiväkoti sijaitsee nimensä mukaan vanhalla kasarmialueella. Rakennus, jossa esityksemme pidettiin, oli aikoinaan käytettävissä alikersanttien vapaa-ajan viettoon. Suuri juhlasali oli kaikuista ja tunnelmallinen paikka toteuttaa musiikkisatumme.

19.3. tutustuimme viimeiseen kohteeseen, Pumpputorin päiväkotiin. Tila oli pienehkö, mutta arvelimme mahtuvamme sinne hyvin. Päiväkodin sisäisestä tietokatkoksesta johtuen Pumpputorilla ei ollut tietoisia saapumisajankohdastamme. Meidän esityksemme oli epähuomiossa sovittu päällekkäin

Pumpputorilla toimivan, ulkoistetun kerhoryhmän tilavarauksen kanssa. Onneksi myös kerhon vastuhenkilö ryhmänsä kanssa oli halukas kuulemaan esityksemme. Saimme sovittua heille yhden ylimääräisen esityksen, eikä esitysten järjestäminen siten haitannut kerhon toimintaa.

3 SOIVA MUSIIKKI

3.1 Musiikin sovittaminen

Onneksemme meillä oli neljäntenä lukuvuotenumme syksyllä 2013 keväälle 2014 kestävä sovituskurssi, jota hyödynsimme opinnäytetyömme aikana. Kurssin tavoitteena oli oppia kirjoittamaan sovituksia ja sävellyksiä eri soitinkokoonpanoille, sekä muokata jo valmista materiaalia uutta käyttötarkoitusta varten. Opinnäytetyömme yksi suurimmista osa-alueista oli sovittaminen juuri edellä mainituin keinoin.

Musiikin sovittaminen oli luontevaa ja yhteistyö toimi saumattomasti. Kaikki sovitukset teimme yhteistyönä, sillä molemmilla oli entuudestaan kohtalaiset valmiudet sovittamiseen. Sovittamiseen kuului oleellisesti nuotinnusohjelmien sujuva käyttö. Teimme sovituksia kotikoneilla käyttäen MuseScore -ilmaisohjelmaa, kuin myös koulun sovitustunneilla Sibelius7 -ohjelmaa käyttäen. Nuottitiedostoja pystyimme näiden kahden ohjelman välillä siirtämään vaivattomasti ja muokkaamaan yleispätevää MusicXML -tallennusformaattia käyttäen.

Käytimme sovittamiseen useita lähteitä: valmiita orkesteri- ja kvartettipartituureja, lastenlaulukirjaa sekä valmista soolo-säestysnuottia. Näitä hyödyntäen sovitimme kappaleet viulu – sello – piano -kokoonpanollemme yksinkertaiseen muotoon. Tarkoituksenamme oli saada lapsille soveltuvaa ja helposti kuunneltavaa musiikkia.

3.2 Sovitetut teokset

3.2.1 J.S. Bach: Orkesterikappale, D-duuri no.3: Air

Air on hyvin tunnettu kappale, jota on paljon esitetty vuosisatoja ja se lukeutuu barokki-aikakauden merkittävimpiin teoksiin (Palas 2006). Rauhallinen Air -osa on alun perin kirjoitettu ainoastaan jousisoittimille. Teoksen teeman soittaa viulu alkuperäisessä orkesterisarjassa sekä meidän sovituksesamme. Ajatuksena oli saada musiikkisadun alkuun rauhallinen ja maalailtava tunnelma, niin sanottu maisemakuvaus. Air-kappaleen seesteinen tunnelma sopii tarinan alkuun, eli kesäisen päivän kuvaan.

Teoksen perinteitä kunnioittaen melodia on viululla. Sellolle kirjoitimme suoraan alkuperäisestä versiosta 2.viulun stemman. Haasteena tässä sovituksessa olikin se, kuinka ujuttaa piano mukaan hienovaraisesti ja tyyliä rikkomatta. Päätimme kuitenkin kirjoittaa pianolle suoraan alkuperäisestä orkesteripartituurista kontrabasson ja alttoviulun stemmat. Tämä toimi soinnillisesti, mutta se ei kui-

tenkaan ollut paras mahdollinen ratkaisu, sillä pianon ominaisia piirteisiin ei voitu vaikuttaa. Ongelmallista oli esimerkiksi, ettei pianolla ole mahdollista tehdä crescendoa pitkälle äänelle. Kuitenkin sovitus sopi käyttötarkoitukseensa, eli rauhallisen tunnelman luomiseen.

3.2.2 W.B. Whippo, B. Zaritsky: Pieni Ankanpoikanen

Tämä tunnettu lastenlaulu "Pieni Ankanpoikanen" oli helppo muokata meidän tarinaamme sopivaksi anka-teemansa ja iloisuutensa vuoksi. Tarinassa ankanpoikaset uivat kanavan rannalla ja siksi soitimme kappaleen uusiksi tarinaan sopivaksi (LIITE 1). Alkuperäisessä kappaleessa oleva viimeinen mollisäkeistö kertoo siitä, kun lumpeenlehti on yksin vedessä. Meidän tarinassamme muu ankaperhe jättää ruman ankanpoikasen yksin, ja hän laulaa asiasta hyvin surullisena.

Kappale alkaa pirteällä itse sovittamallamme alkusoitolla ja sen trioli-kulkua käytimme ensin viululla, ja myöhemmin molliosiossa sellolla. Pianolle soitimme yksinkertaisen "humppa-kompin", joka kuvastaa kepeää tunnelmaa. Sellolle teimme vaihtobassomaisen kuvion, jota jatkui kahden säkeistön ajan. Viulu täydentää rytmisellä kuviollaan komppia.

Mollisuusudessa piano soitti koraalimaisia pitkiä ääniä, ja sello tukee melodiaa surumielisellä toisella äänellä. Viululle soitimme pizzicato-ääniä soinnun ääniä seuraten. Pizzicatot kuvastivat hyvin pisa-rointia, eli kyynelten putoamista veden pintaan ankan laulaessa surullisena.

Musiikillisesti sovitus toimi ja oli tunnelmaltaan mukaansatempaava. Iloisissa säkeistöissä lapset saivat leikkiä laulun mukana. Mollisäkeistö pysäytti kuulijat surumielisyydellään, sillä tunnelmanvaihdos iloisesta surulliseen oli todella suuri, sekä musiikillisesti että visuaalisesti (LIITE 5).

3.2.3 A-R. Hyvönen: Ankanpoikasten leikki

Keväällä 2013 Hyvönen aloitti kokeellisen säveltämistyön liittyen tulevaan opinnäytetyöhön. Ensimmäiseltä työnimeltään kappale "Touhukas" sävellettiin viululle, sellolle sekä pianolle. Yksinkertainen teema on iloinen ja veikeä. Soolo kiertää jokaisella instrumentilla ja on rakenteeltaan hyvin yksinkertainen ja selkeä. "Touhukas" muutti nimensä Ankanpoikasten leikiksi keväällä 2014.

Sävellyksen suurin haaste oli yllättäen pianostemman kirjoittaminen. Sointupohjat melodialle oli helppoa rakentaa, mutta pianolle kirjoittaminen ei käynyt niin helposti. Säestys muutti monesti muotoaan, sillä se ei koskaan tuntunut istuvan kunnolla tarkoitukseensa. Lopulliseen versioon tuli oikean käden soinnun äänillä liikkuva edestakainen kuviointi, jota vasemman käden bassoäänit rytmittivät. Pianosooloon vasempaan käteen tuli "albertinbassoa" mukaileva tiheähkö säestyskuvio. Jousisoitinten stemmat syntyivät helposti, muutamaa peruselementtiä hyödyntäen: rytmikäs poljento, soivat ja linjakkaat soolot.

Kappaleen musiikki soi ankanpoikasten leikkien taustalla antaen lapsille tilaa toteuttaa toiminnallisia leikkejä musiikin tahtiin. Sävellys toimi menettelevästi osana kokonaisuutta. Se on luonteeltaan kei-
nuva 6/8 -tahtilajinsa vuoksi, ja olisi voinut olla pontevampi rytmitykseltään, jotta olisi paremmin tu-
kenut liikkeitä ja toiminnallisuutta.

3.2.4 Trad.: Bingo-kissa

Alkuperäisessä tarinassa ankka kohtaa kissan. Yksi suosikkilastenlauluistamme, ”Bingo-kissa”, sopi hyvin tarinaan. Tämä kappale sopi hyvin leikitettäväksi piirimuodostelmassa. Viulisti toimi toisena leikittäjänä tämän kappaleen aikana. Soittajiksi jäivätkin jäljelle sellisti ja pianisti, mikä helpotti sovi-
tuksen tekemistä.

Sovituksesta tuli yksinkertainen ja pirteä kokonaisuus. Piiriä muodostettaessa piano alkoi kompata kappaleen sointukiertoa. Alkusoittona toimi laulun melodia sellolla soitettuna. Tätä introa oli helppo venyttää ryhmän vaatimien edellytysten mukaisesti. Jos ryhmässä oli paljon pieniä lapsia, meni piirin muodostamiseen enemmän aikaa ja alkusoitto kesti pidempään.

Sello soitti säkeistöissä matalia pizzicato-ääniä takapotkuina kontrabassomaisesti. Kertosäkeessä sel-
lo soittaa pirteää ja itse sovittamaamme toista ääntä. Piano komppaa reippaaseen tyyliin läpi kappaleen.

3.2.5 A.Vivaldi: Vuodenajat, Syksy, osa 3: Allegro

Kappale Syksy on Antonio Vivaldin tunnettu teos kokoelmasta Le Quattro Stagioni, eli 4 vuodenaikaa (Palas 2006). Syksy on kokoelman kolmas osa, ja siitä valitsimme opinnäytetyöhömmme 3. osan, Al-
legron. Tämä oli lapsillekin entuudestaan tuttu kappale. Se ei ole mielestämme erityisen kaunis te-
os, mutta kuvastaa hyvin syksyä ja lehtien tanssia tulessa. Harmi kyllä, tämä teos ei kuitenkaan
toiminut lopullisessa toteutuksessa tarinan taustalla. Sen sopimattomuus ilmeni lasten levottomuu-
tena.

Sovitukseen käytimme valmista jousipartituuria. Alkuperäisestä kappaleesta poimimme vain päätee-
man sitä toistaen, ja lyhensimme rankalla kädellä teosta sen alkuperäisestä mitasta. Solistina toimii
viulu, jolla on pääteema koko kappaleen ajan. Sello soittaa 2.viulun stemmaa. Pianolle poimimme
muiden jousisoitinten stemmojen ääniä.

Sovitus on hieman tökerö pianon osalta, emmekä voineet sille mitään, sillä pianon luonne ei sopinut
tähän jousisoittimelliseen tyyliin. Jousisoittajien osalta sovitukset toimivat enemmän kuin hyvin.

3.2.6 A.Vivaldi: Vuodenajat, Talvi, osa 2: Largo

Kappale Talvi on Antonio Vivaldin henkeäsalpaavan kaunis teos myös kokoelmasta *Le Quattro Stagioni* (Palas 2006). Talvi on kokoelman viimeinen osa, ja sen 2. osa Largo lukeutuu myös klassisen musiikin merkkiteoksiin.

Käytimme jälleen valmista jousipartituuria mallina. Alkuperäisessä sävellyksessä melodia on sooloviululla. Sovituksessamme halusimme soolon vuorottelevan viulun ja sellon välillä. Piano toimi taas säästyksellisenä elementtinä tukien sointupohjallaan solisteja. Jouduimme jälkikäteen muokkaamaan nuottia sellistin toiveesta niin, että sellon soolo-osuudet soitettiin meidän kirjoittamaamme versioon verraten oktaavia alemmaa sellon soinnin parantamiseksi. Kappale itsessään oli melko lyhyt, ja koimme sen loppuvan kesken. Pidensimme teosta hieman kertaamalla lopun teemaa.

Teos Talvi valittiin tarinan talvi-kohtausta ajatellen. Kertomus oli hieman surullinen tässä kohtaa, mutta musiikki sen sijaan loi kuulaan tunnelman. Se toimi enemmänkin maisemakuvauksena, kuin tunnetilan kuvailuna. Sovituksen lopputulos musiikillisesti oli oikein hyvä ja kaunis.

3.2.7 C. Saint-Saëns: Eläinten karnevaali, Joutsen

Joutsen on Saint-Saënsin kokoelmasta *Eläinten Karnevaali*, joka on alun perin sävelletty sellolle ja pianolle. Se on hyvin tyypillinen romanttisen aikakauden teos perinteisine sointukulkuineen. Melodialinja ja teema ovat hyvin soivia ja pitkälinjaisia sekä koskettavan kauniita (LIITE 7).

Tämä kappale valittiin kaikessa yksinkertaisuudessaan siksi, koska se sopi täydellisesti tarinan juoneen ja teemaan. Halusimme satuun näyttävän ja vaikuttavan loppuhuipennuksen ja kappale sopi hyvin tähän tunnelmaan, sillä tarinan lopussa ankanpoika huomaa olevansa joutsen.

Sovittamisessa pääsimme melko helpolla, sillä pianostemman otimme suoraan alkuperäisestä versiosta. Vaikka tämä kappale on alun perin sävelletty sellolle, halusimme sovittaa mukaan myös viulun. Pääpaino melodiassa pysyi kuitenkin sellolla, vaikka melodia oli välillä viulullakin. Toisen äänen sovitimme pianoa apuna käyttäen, hyödyntäen kappaleen sointupohjaa. Yllätyimme itsekin sovituksemme toimivuudesta. Se soi kauniisti, ja oli ehdottomasti meidän mielestämme mukavin kappale soittaa juuri tunnelmallisuutensa vuoksi.

3.3 Kerrontaa tukeva improvisointi

Savonia-ammattikorkeakoulun musiikin koulutusohjelman syventävissä varhaismusiikkikasvatusopinnoissa opettaja Annukka Knuutila korosti taitoa kyetä improvisoimaan yksinkertaisiakin asioita. Esimerkiksi hiipimistä voi kuvaila soittamalla hiljaisia ääniä hitaassa tempossa. Tai auringonpaistetta voi ilmaista korkeilla heleillä sävyillä tai sävelten juoksutuksilla.

Mietimme, kuinka voisimme soitinkokoonpanon instrumentteja käyttäen luoda tarinaan erilaisia tunnelmia musiikin avulla. Kun ensimmäistä kertaa kokeilimme tarinaa kokonaisuutena läpi, huomasimme siellä olevan paljon hiljaisia kohtia. Tämä herätti huolen siitä, jaksaisivatko lapset keskittyä kuuntelemaan pitkiä musiikittomia kerrontajaksoja. Spontaanisti pianisti Hyvönen alkoi improvisoida tarinan kerronnan päälle, tekstiin osuvia ääniä tehden. Oikeastaan näin spontaanisti kokeillut improvisaatiot päätyivät osaksi kokonaisuutta.

Heti tarinan alussa, ensimmäisen soitetun teoksen jälkeen, poikanen kuoriutuu ja musiikki lakkaa. Suunnittelimme munan risahdus-ääneksi viululla tuotetun äänen, joka tehtiin painaen kieliä tallan väärällä puolella raskaalla jousella. Tuloksena oli matala ritisevä ääni.

Ankan ulkonäön rumuutta tahdoimme tehostaa äänellä. Tämän toteuttamiseksi piano soitti matalan dissonoivan soinnun ajoitetusti kohdilleen kerronnan kanssa. "Se oli suuri ja ruma!", jonka jälkeen sointu kuuluu korostetun omaisesti. Tämän kaltaisia improvisoinnin miniatyyreja tarinassa oli paljon, joista suurimman osan pianisti toteutti yksin.

Kehitimme yhden lisäkappaleen tarinan keskellä olevaan surulliseen kohtaan. Mitään valmista teosta emme valinneet, joten päätimme toteuttaa musiikin tähän tarinan kohtaan improvisoiden. Sovimme etukäteen sävellajista, sekä improvisoinnin niin sanotusta sointukierrosta. Yksinkertaisiin sointukiertoihin oli helppo lisätä melodiakulkuja, esimerkiksi c-molli -sävellajissa käytimme sointukiertoa toonika – subdominantti – dominantti – toonika. Kokonaisuus sisälsi kunkin kolmen instrumentin yhteen sovitetut, omat 8 tahdin mittaiset improvisoidut soolot. Pyrkimys improvisaatiossa oli luoda musiikilla kuulijoille tunnelman ydin, eli surumielisyys.

4 TOIMINNALLISUUS

4.1 Vuorovaikutus lähtökohtana toiminnallisuuteen

Leikkiminen ja toiminnallisuus olivat hyvin oleellisia opinnäyteproduktiomme osa-alueita. Halusimme toiminnallisuuden olevan suuri osa lasten elämästä. Musiikkipedagogin käsikirjassa, Katarina Poranderin kirjoittamassa artikkelissa on mainittu lapsille opettavaisien perusliikkeiden, kuten kävelemisen, juoksemisen tai hyppäämisen, merkityksestä. Hän korostaa kirjoituksessaan, että motoriset perustaidot toimivat välineinä kognitiivisessa ja sosioemotionaalisessa oppimisessä (Porander 2012).

Käytimme edellä mainittuja keinoja apuna leikkien suunnittelussa ja toteutuksessa. Suuren osan ideoista keksimme itse esiintymiskokoonpanomme kesken harjoituksissa, mutta hyviä leikki-ideoita saimme myös kiitettävän monelta muulta taholta. Konservatorion musiikkileikkikoulun opettajat Annukka Knuutila ja Sari Lajunen antoivat meille palautetta ja neuvoja leikkien edelleen kehittämiksi.

Ennen tarinan alkamista kertojamme Johanna Nylund kehotti lapsia pieneen venyttelyyn. Tämä oli Knuutilalta saatu idea, kuinka saada lapset aamulla keskittymään kertojaan ja istumaan paikallaan paremmin. Lajuselta saimme vinkkejä siitä, mitä tekemistä voisimme keksiä pitkille musiikin kuunteluksoille. Hän ehdotti myös, että kertoja voi poimia musiikista asioita kerronnan tukemiseksi, esimerkiksi Talvi-kappaleen pizzicato-äännet musiikin lomassa kuvastavat lumihiihtäjäiden putoilemista. Näin kertoja voi luoda hyvän yhteyden lapsiin ja vahvistaa samalla heidän musiikkielämystään.

Läpi tarinan kerronnan kertojamme keskusteli lasten kanssa esittäen kysymyksiä ja kommentteja, hän esimerkiksi arvuutteli ikkunalaudalla istuvaa hahmoa. Kohtauksessa ankanpoika näkee kissan istumassa ikkunalaudalla, ja kerronnassa kuvaillaan, miltä kyseinen eläin näyttää. Tässä oli hyvä tilaisuus kehittää lasten kognitiivista ajattelua ja sitä, kuinka kuvailun perusteella yhdistetään abstrakti asia konkreettiseksi käsitteeksi.

Esityksen päätyttyä Nylund kysyi lapsilta tarinan opetuksesta ja avasi sen vielä kertaalleen, mikä mielestämme oli tärkeää. Eli halusimme tuoda tarinan sanoman vertauskuvalliselta tasolta arkiselle ja ymmärrettävälle konkreettiselle tasolle. Näytimme lapsille tarinan tilannekuvia lähempää varsinaisen musiikkisadun päättymisen jälkeen, jonka yhteydessä keskustelimme kukin omilla tahoillamme lasten kanssa tarinasta ja sen opetuksesta.

4.2 Leikit

4.2.1 Pienet ankanpoikaset

Pirteään musiikkiin halusimme alun perin yhteislaulua. Yhteisleikki-idea tuli, kun opinnäytetyöohjaajamme Hanna Turunen antoi harjoituksissamme palautetta. Toiminnallinen leikki oli mielestämme hyvä idea. Sen tuli olla yksinkertainen paikallaan toteutettava leikki.

Ensimmäisessä säkeistössä kertojamme leikki käsillään imitoiden pienen ankan siipiä musiikin tahtiin. Kädet laitettiin olkapäille ja kynärpäitä liikuteltiin ylös ja alas lennokkaain liikkein. Mukana oli myös muuta laulun sanoihin eläytymistä. Toisessa säkeistössä lapset saivat taputtaa rytmiä polviinsa. Säkeistön keskellä tulee yhtäkkinen tauko, joka pysäytti leikin. Se herätti jonkin verran hämmennystä varsinkin, kun tauon jälkeen taputukset jatkuivat. Kolmannessa mollisäkeistössä lapset imitoivat käsillään uintiliikettä, kämmenet yhdessä sivulta sivulle liikuttaen.

4.2.2 Ankanpoikasten leikki

Alun perin tämä kappale tehtiin toiminnallista käyttöä varten taustamusiikiksi leikkiin. Leikin ideana oli imitoida ankkujen touhuja. Ensimmäisen teeman aikana kertojamme Johanna kehotti lapsia seisomaan ja keinumaan rauhallisesti paikoillaan musiikin tahtiin. Teeman toistuessa leikki vaihtui. Seuraavaksi he leikkivät ankkujen tepastelua nostelemalla jalkoja maasta. Leikit olivat otetta suoraan tarinasta, esimerkiksi ”niin kuin äiti-ankka sanoi: ”Niiatkaa kauloillanne näin ” ja samassa harjoittelivat lapsetkin tekemään niin Nylundin kannustuksesta.

Kappaleen loppua lähestyttäessä haluttiin leikkiäkin kiihdyttää. Niinpä lapset ja kertoja leikkivät ankkujen juoksua, jota kiihdytettiin loppua kohden. Ennen kappaleen loppuhuipennusta lapset harjoittelivat ”ankkahyppyjä”. Lopun kromaattisen kulun viimeisellä äänellä lapset saivat tehdä jättimäisen viimeisen loikan mahdollisimman korkealle ylöspäin.

4.2.3 Bingo-kissa

Leikki alkoi piirin muodostamisella. Piirin muodostaminen oli aina ryhmästä riippuen joko helppoa tai haastavaa. Leikki lähti siitä, että ohjaajat Nylund ja Känninen opastivat kulkusuunnan, jonka jälkeen laulu oli helppo aloittaa. Säkeistössä laulettiin ja liikuttiin piirissä käsistä pitäen. Kertosäkeistössä piiri pysäytettiin ja taputettiin vuoroin polviin ja käsiin.

Toisessa säkeistössä piirin kulkusuuntaa vaihdettiin ja lapsia kehoitettiin laulamaan edelleen mukana. Säkeistön tempo oli hitaampi, joten lapset liikkuvat kissamaisesti hiipien. Kertosäkeistössä pysähdettiin jälleen ja heiluteltiin leikisti kissanhäntää vuorotellen oikeaa ja vasenta kättä. Kertosäkeistössä tempoa kiihdytettiin valmiiksi kolmatta säkeistöä varten.

Kolmas säkeistö oli räväkkä ja nopea. Kulkusuuntaa vaihdettiin vielä kertaalleen ja liikkuminen oli nopeaa ja jopa juoksumaista. Kertosäkeistössä pysähdyttiin pomppimaan paikoillaan. Lopussa tähdättiin kattoon asti yltävään ”jättihyppyyn”, eli loppuhuipennukseen!

4.2.4 Talvi

Aluksi lapset kuuntelivat sellon pizzicatoja, jotka kuvastivat lumihutaleita. Lapset leikkivät omilta paikoiltaan, kun kertojamme Nylund kehotti lapsia tekemään käsillään lumisadetta rauhallisesti ylhäältä alas suuntaavilla liikkeillä. Lumisade kehittyi myrskyksi, jolloin käsiä piti heiluttaa hurjin liikkein. Seuraavaksi lapset piirsivät käsillään ilmaan lumiukkoja. He rakensivat ne pallo kerrallaan suurimmasta pienimpään.

4.2.5 Joutsen

Joutsen on viimeinen kappale, jonka on tarkoitus toimia myös rauhoittavana. Kertojamme kehotti lapsia kokeilemaan omia joutsensiipiään. Myöhemmin hän ottaa suuria valkeita ”joutsenensulkia”, joita lapset saivat tunnustella.

5 ESITYKSET

5.1 Harjoitusesitykset

5.1.1 Konservatorion kanteleryhmä

Maanantaina 17.3.2014 esitimme opinnäytetyömme Sari Lajusen ohjaamassa kantelemuskariryhmässä. Olimme aiemmin sopineet, että esittäisimme Ruman Ankanpoikasen harjoitusmielessä saadaksemme Lajuselta ideoita leikkeihin ja kokonaisuuden toimivuuteen.

Lapset jaksoivat hyvin keskittyä tarinaan. Ensimmäisen kappaleen aikana kertojamme havaitsi lapsissa pientä levottomuutta ja liikehdintää. Tästä Sari antoikin palautetta, että voisiko pitkille kuuntelujaksoille kehittää jotakin lisää, esimerkiksi näyttää tilannekuvia lähempää. Pääosin lapset kuitenkin tuntuivat eläytyvän tarinaan ja sen tunnelmiin. Ryhmädynaamisesti tämä porukka oli hyvin ryhmäytynyt, joten sitä oli myös helppo ohjata.

Lapset tässä ryhmässä olivat siis hyvin orientoituneita muskarilaisia, eli kaikki leikit onnistuivat hyvin vaivattomasti. He leikkivät ja lauloivat aktiivisesti osallistavissa tarinan kohdissa. Tämä toki ei yllättänyt meitä, sillä muskarissa opetellaan miten leikkiessä taputetaan eri tavoin rytmissä tai kuinka muodostetaan piiri. Nämä muskarilaiset olivatkin kahdessa sekunnissa piirimuodostelmassa. Tämä huvitti meitä, sillä olimme harjoitelleet niin, että piirin muodostaminen vie todella paljon aikaa.

Olimme aikaisemmin harjoituksissa keskustelleet äänentoistosta sekä kerronnan ja soivan musiikin balanssista opinnäytetyöohjaajamme Hanna Turusen kanssa. Tämä esitys kuitenkin tehtiin ilman äänentoistoa niin, että soittajat soittivat hiljaa. Kokeilimme sordiinoja jousisoittimilla äänentason hiljentämiseksi. Kertoja asettui hyvin lähelle kuulijoita ja pyrki korottamaan ääntään, jotta kerronta kuuluisi. Tämä onnistui hyvin, mutta Sarin palaute oli, että soitto oli liian varovaista. Soittaessa meillä olikin epämukava olo, ja musiikista jäi mielestämme puuttumaan jotain soivuudesta ja tunnelmallisuudesta. Tämä varmisti sen, että halusimme äänentoiston kertojalle.

5.1.2 Puijonlaakson päiväkotia

Sonja Koistisen opinnäytetyö oli Takuulla! -hankkeen parissa. Hänen tehtävänä oli järjestää Puijonlaakson päiväkodissa musiikkiliikuntatuokioita. Meidän toiminnallinen musiikkisatumme sopi tähän tarkoitukseen. Esiinnyimme päiväkodin lapsille torstaina 20.3.2013. Tähän esitykseen otimme käyttöön kertojalle äänentoiston ensimmäistä kertaa. Tila oli suuri liikuntasali, joten äänentoisto oli enemmän kuin tarpeellinen.

Piano oli epäviireinen ja myös koskettimet jäivät pohjaan. Ääni katosi salin akustiikassa niin, että me soittajat emme kuulleet toisiamme tai tarinan kerrontaa. Ilmeisesti soitto ja puhe kuuluivat kuitenkin hyvin kuulijoille, mikä oli tärkeintä.

Päivän aikana pidimme kaksi näytöstä, joissa molemmissa ryhmissä oli noin kymmenen lasta. Sen vuoksi leikit oli helppo toteuttaa. Iloitsimme siitä, että lapset jaksoivat kuunnella ja keskittyä tarinaan alusta loppuun asti.

5.1.3 Haapakulman kenraaliharjoitus

Haapakulman esitys pidettiin maanantaina 7.4.2014 rakennuksen muskariluokassa. Se pidettiin puolen viikon tauon jälkeen, emmekä olleet ehtineet harjoitella ollenkaan ennen esitystä. Näytös videoitiin, ja paikalla oli enemmän aikuisia kuin lapsia. Yleisössä oli koulumme opettajia sekä esiintyjien perheenjäseniä. Nämä kaikki toivat esitykseen omanlaisensa paineen.

Lapset olivat eri-ikäisiä, yksivuotiaista kouluikäisiin. Tässä konkreettisesti näimme, kuinka eri-ikäiset pystyivät osallistumaan leikkeihin ja miten he jaksoivat keskittyä tarinan juoneen. Esimerkiksi loppunäytöksessä eräs yksivuotias ilmaisi tuntemuksiaan huutamalla ja juoksemalla ympäri tilaa. Kouluikäiset taas istuivat nätisti paikoillaan.

Koska kuuntelijat eivät olleet tuttuja toisilleen, oli heidän vaikeampi ryhtyä yhdessä leikkiin. Asiaan saattoi myös vaikuttaa hieman esiintyjien pieni epävarmuus leikkejä toteutettaessa. Tämä esitys oli niin sanotusti hyvä pudotus maan pinnalle. Huomasimme paljon asioita, joita tulisi vielä kehittää ja joihin tulisi kiinnittää huomiota opinnäyteproduktiomme esityksissä.

Saimme palautteeksi, että äänentoisto oli liian kovalla musiikkiin ja tilan kokoon nähden. Tämä luultavasti olikin se haasteellisin asia, sillä jokainen tila tulisi olemaan erilainen. Tämän esityksen aikana soittajilla oli epävarma olo kappaleiden rakenteista, kuvien vaihtumiskohdista ja leikkien toteutuksista. Kaikki lapset eivät lähteneet mukaan leikkeihin, joten keksimme lisää houkutuskeinoja saadaksemme jatkossa lapset paremmin osallistumaan.

5.2 Kasarmipuiston päiväkotit

Kasarmipuiston päiväkodissa tiistaina 8.4.2014 oli ensimmäinen opinnäytetyöhömmö lukeutuva arvioitava esitys. Päiväkodissa pidimme yhteensä kaksi erillistä musiikkisatutuokiota, johon osallistui yhteensä noin 50 lasta hoitajineen. Vastaanotto oli lämmin ja tunnelma päiväkodissa oli rauhallinen. Lapset ja aikuiset vaikuttivat nauttivan esityksistämme.

Tila oli suuri juhlasali historiallisessa miljöössä. Nautimme tilan ominaisuuksista, kuten tunnelmallisuudesta ja kaikuvasta akustiikasta. Tilan avaruus ja hyvä akustiikka mahdollistivat rohkean soiton. Harmi kyllä, soittajat eivät täysin kuulleet toistensa soittoa, mutta yleisöön musiikki ja kerronta kuuluivat tasapuolisen hyvin palautteen mukaan (LIITE 8). Pianon kunto oli mielestämme kohtuullinen, vaikkakin epäviireinen ala-äänistä. Tämä toi mukanaan mielenkiintoisia sävyjä kappaleisiin, ja testasi pianistin taitoja transponoida musiikkia lennosta.

Lautakuntamme jäsen ja opinnäytetyöohjaajamme Hanna Turunen oli seuraamassa päivän ensimmäistä esitystä. Ryhmä oli kooltaan mukavan pieni, ja siinä oli iältään 2–3 -vuotiaita lapsia. Esitys meni mielestämme erittäin hyvin arvioitavaksi esitykseksi. Lautakunta ei siis tuonut ylimääräisiä paineita, vaan kaikilla produktion toteuttajilla oli miellyttävä olo esiintyessä.

Toiseen esitykseen osallistui yhteensä 35 lasta. Tämä ylitti meidän toivomamme maksimiosallistujamäärän, joka oli 30 lasta. Suuri ryhmäkoko näkyi myös leikkien toteuttamisen kömpelyydessä. Lapset eivät mahtuneet kaikki yhteen piiriin, vaan suuren piirin keskelle jouduttiin muodostamaan toinen, kooltaan pienempi piiri. Onneksi leikittäjiä oli tässä tapauksessa kaksi, joten molemmat saivat vastuulleen oman piirin. Liikkuminen kuitenkin oli hankalaa, sillä lapset eivät mahtuneet kulkemaan täysin vapaasti. Lisää haastetta ryhmän kontrollointiin toi lasten eri-ikäisyys, sillä pienten lasten taitotaso ei ollut vielä niin kehittynyttä isompiin lapsiin verrattuna.

Turusen mielestä musiikkisadun kokonaisuus oli toimiva. Musiikki ja kerronta olivat hänen mielestään hyvässä balanssissa. Hän oli aikaisemmin harjoituksissa ehdottanut äänentoiston käyttöä kertojalle ja totesikin esityksen toimivan ja kuuluvan paremmin äänentoiston kanssa. Turunen palautteessaan oli mielissään, kuinka olimme huomioineet lapset eri tavalla mukaan leikkeihin. Osa halusi leikkiä, osa vain kuunnella. Esimerkiksi taputukset oli helppo tehdä joko liikkuesssa tai paikaltaan istuen. Lapset tuntuivat Kasarmipuiston päiväkodissa reagoivan positiivisesti esitykseemme ja olivat aktiivisesti mukana.

5.3 Pumpputorin päiväkotiki

Pumpputorin päiväkodissa esiinnyimme keskiviikkona 9.4.2014, ja pidimme siellä kaikkiaan kaksi näytöstä. Päivän ensimmäiseen näytökseen saapui arvioimaan lautakuntamme toinen jäsen, Mikko Toivanen. Toivanen oli kuullut sovituksestamme ja opastanut niiden tekemisessä (LIITE 7). Hän oli näin ollen kiinnostunut kuulemaan kokonaisuuden ja näkemään musiikkisadun.

Ensimmäinen ryhmä oli kooltaan pieneen tilaan nähden sopivan kokoinen. Osallistuneet lapset olivat noin neljävuotiaita, joten he olivat hyvin aktiivisia osallistumaan leikkeihin. He jopa tunsivat esityksessä laulettua Bingo-kissa laulun entuudestaan ja lauloivat mukana. Yleensä neljävuotias osaa jo kohtuullisen hyvin mennä piiriin mukaan ja liikkua annettujen ohjeiden mukaan. He ovat myös siinä iässä, että kykenevät ymmärtämään abstrakteja asioita ja tarinan opetuksen. Tämä olikin ensimmäinen ryhmä, jonka kanssa keskustelimme tarinasta esityksen jälkeen. Saimme erityisen mieleenpainuvan palautteen hoitajan välityksellä lapsesta, joka sanoi näytöksen jälkeen, ettei hän halua enää kiusata ketään (LIITE 8).

Pumpputorin toinen esitys oli erikoisjärjestelynä sovittu näytös. Näytökseen osallistui Pumpputorin tiloissa keskiviikkoamuisin toimiva kerhoryhmä. Kerhoryhmässä oli lapsia iältään kahdesta vuodesta kuuteen vuoteen. Ryhmä tuntui keskinäiseltä vuorovaikutukseltaan olevan epävarmalla pohjalla, mikä luultavasti johtui heidän harvoista tapaamiskerroistaan. He lähtivät mukaan leikkeihin hieman varoen, mutta rohkaistuivat tarinan edetessä.

Tila Pumpputorin päiväkodissa oli pieni liikuntasali. Se ei kuitenkaan haitannut meitä, sillä lapsia ryhmissä ei ollut liikaa. Soittajat eivät tilan akustiikasta johtuen kuulleet toistensa soittoa, mikä toi hieman haastetta. Piano oli keskirekisteristä kulunut ja epäviireessä, mikä sekkin oli hieman hankaloitava asian haara.

Toivanen antoi arviointikeskustelun yhteydessä positiivista palautetta. Hän oli ilahtunut musiikkisadun toteutuksesta ja kappaleiden toimivuudesta tarinassa. Hän tarkkaili esityksen aikana paljon lapsien reaktioita ja oli vakuuttunut siitä, että lapset nauttivat siitä. Ainut asia, jota hän mietti kriittisemmin, oli äänentoiston liiallinen äänekkyyys. Asiaa olivat pohtineet myös päiväkodin hoitajat. Palautte heiltä oli pääasiassa positiivista ja kannustavaa (LIITE 8).

5.4 Särkiniemen päiväkotiki

Särkiniemen päiväkodissa pidimme kolme näytöstä, torstaina 10.4.2014. Pidimme päiväkodin tilaa haasteellisena tutustumiskäyntimme perusteella, mutta huomasimme sen toimivan leikkien toteutuksessa samalla tavalla kuin muuallakin. Tämä kaksiosainen tila sai harmillisesti soittajat tuntemaan, että soitto ei ulottunut kuulijoiden korviin. Palautteista kuitenkin ymmärsimme, että äänenvoimakkuus ei ollut yhtään liian kova, vaan sopiva (LIITE 8). Piano oli tasaisen epäviireinen kauttaaltaan, joka hankaloitti yhteismusisointia. Erityisesti jousisoittajat kokivat vireen ylläpidon hankalaksi.

Päivä oli mielestämme rento, sillä näitä esityksiä ei arvioitu. Huomasimme sen vaikuttavan hieman jokaisen omaan henkilökohtaiseen panostukseen, esimerkiksi keskittymisen ja spontaanin innostuksen saralla. Päivä oli muutenkin väsyttävä, koska esitimme sadun kolme kertaa peräkkäin. Päiväkodissa oli yhteensä 80 lasta, joista valtaosa oli kuulemassa tarinaamme.

Kahdessa ensimmäisessä esityksessä oli eri-ikäisiä lapsia. Pienet lapset hieman hidastivat ja hankaloittivat leikkien toteutusta. Onneksi he osasivat katsoa isommilta lapsilta mallia, kuinka toimia leikkiessä. Kolmannessa esityksessä esiintyjillä oli miellyttävä olla, sillä lapset olivat esikoululaisia. Yleisö oli hyvin omatoiminen, tottelevainen ja osaava. Tässä esityksessä leikit sujuivat kuin vettä vain. Keskustelu lasten kanssa oli asiallinen ja kehittävä, ja asiallisesti keskustelimme sadun opetuksesta ja sen herättämistä ajatuksista. Päiväkodin aikuisilta saimme kannustavaa palautetta (LIITE 8).

Yksi hoitajista kertoi esityksemme jälkeen, kuinka heidän päiväkotinsa oli maksanut 300 euroa samana keväänä erääseen lasten konserttiin osallistumisesta. Hän mainitsi kyseinen esityksen olleen todella tylsä, sekä lasten että aikuisten mielestä. Hän ihmetteli ja kiitteli esityksemme hyvää laatua, varsinkin kun esiinnyimme ilmaiseksi. Tämän hoitajan kommentti vahvisti käsitystämme luomuksemme rahallisesta arvosta.

5.5 Haapaniemen päiväkotia

Haapaniemen päiväkodissa esiinnyimme perjantaina 11.4.2014. Päivän aikana pidimme yhteensä kolme näytöstä. Tämä päivä oli kaikista raskain esiintyjille pitkän viikon päätteeksi. Kolmas, ja viimeinen lautakuntamme jäsen Marko Salmela saapui ensimmäiseen esitykseen arvioimaan tuotosamme. Tila oli mukavan kokoinen, mutta haasteellisena koimme soiton ja äänentoiston asettelun tilassa. Syynä oli lähinnä se, ettei pianoa voinut liikuttaa.

Ensimmäisessä esityksessä lapset olivat yksivuotiaita ja erityislapsia. Tämä oli haasteellisin kaikista ryhmistä, sillä pienet lapset eivät kuulleet tai jaksaneet keskittyä kertojaan. Lisäksi leikkien toteutus lapsien kanssa oli hankalaa. Bingo-kissan piirileikin jouduimme soveltamaan niin, että pienet lapset sijoitettiin toiseksi piiriksi ison piirin keskelle, ja he saivat tehdä taputuksia paikaltaan ison piirin liikkeessä ympärillä.

Viimeiset kaksi näytöstä sujuivat mielestämme tasaisen hyvin, koska lapset olivat iältään vanhempia, ja he saivat tarinasta enemmän irti. Yleisesti päiväkodin henkilökunnalta saimme palautetta, ettei kerronta kuulunut tarpeeksi selkeästi soiton yli, ja musiikki oli paikka paikoin häiritsevää (LIITE 8). Esitysten välillä vahvistimme kerrontaa, mutta se ei ilmeisesti ollut tarpeeksi. Oletamme sen johtuvan soittajien ja katsomon vääränlaisesta sijoittelusta tilaan.

Salmela antoi meille kannustavaa ja kehittävä palautetta. Hän piti kokonaisuudesta ja keksimistämme ääniefekteistä. Arviointikeskustelusta meille opinnäyteproduktion tekijöille jäi päällimmäisenä mieleen se, että hän jäi kaipaamaan enemmän väriä tarinan improvisointikohtiin. Hän mainitsi, että

sello paistoi poissaolollaan kerrontaa tukevissa improvisaatioissa. Jokaiselle soittimelle olisi siis voinut keksiä omia karakteristisiä ääniefektejä sadun juoneen liittyen.

6 YHTEENVETO

6.1 Toteutuksen onnistuminen

Kaikki esitykset päiväkodeissa menivät hyvin huolimatta epävireisistä pianoista ja varioivista lapsiryhmistä. Jokainen esitys tuntui mieleenpainavalta. Lapset osallistuivat hyvin toiminnallisiin leikkeihin, ja olivat lähes aina uppoutuneet tarinaan.

Kappaleiden sovitukset toimivat mielestämme pääasiallisesti hyvin. Ainut negatiivisesti erottuva poikkeus oli A. Vivaldin Vuodenajat: Syksy. Sen sovitus on hieman tökerö pianon osalta, sillä pianon luonne ei sopinut tähän jousisoittimelliseen tyyliin. Tarkoituksensa tämä kappale oli meidän soittamassamme tempossa liian levoton häiriten kerrontaa ja lasten keskittymistä.

Päiväkodit ottivat esityksemme avosylin vastaan ja palaute kaiken kaikkiaan heiltä oli positiivista (LIITE 8). Tavoittelemamme opettavainen puoli toteutui mainiosti. Kysyimme lapsilta esityksen jälkeen, oliko Ruman Ankanpoikasen kiusaaminen oikein tehty. Kaikki lapset tiesivät tähän kysymyksen oikean vastauksen.

Opinnäytetyötämme arvioinut lautakunta antoi rakentavaa palautetta. Päällimmäisenä mieleen meille jäi Marko Salmelalta saamamme kehitysidea. Hän on toiminut teattereissa sekä isoissa lapsille kohdistuvissa musiikkiproduktioissa, joten hänellä oli näkemystä dramatiikan luomisesta. Hän kaipasikin enemmän muiden instrumenttien hyödyntämistä improvisoinnissa ja koki sen yksipuoliseksi pianolla toteutettuna. Emme esimerkiksi toteutuksessa ymmärtäneet ollenkaan hyödyntää sellon ominaisuuksia, kun suunnittelimme ääniefektejä. Tulevaisuudessa otamme kaikki soittimet tasavertaisesti huomioon ja esille vastaavanlaisissa tilanteissa.

Tärkein tavoitteemme mielestämme toteutui: tuotimme lapsille monipuolisen musiikkielämyksen, joka oli sekä viihdyttävä että opettavainen. Lasten reaktiot ja päiväkodin henkilökunnan antama palaute oli meille varmistus onnistumisestamme. Työn tuottajina ja toteuttajina opimme myös kehittämään musiikkisatuamme eteenpäin, vaikka jo alkuperäisessä esitysmuodossaan se oli mielestämme pääasiallisesti toimiva. Opimme kuinka tehdä ja toteuttaa sovitukset tai päinvastoin, kuinka ei. Erehdyksien myötä opimme huomaamaan, mikä toimii musiikillisesti ja mitä kannattaa välttää. Esimerkiksi sellolle ei kannattanut kirjoittaa stemmoja liian korkeaan rekisteriin, sillä se hankaloitti puhtaasti soittamista. Myös kamarimusoitintaitomme kehittivät, vaikka teokset eivät tuoneetkaan solistisesti kovin kummoisia haasteita.

Yhteiskunnallisesti koimme tehneemme arvokasta työtä. Ilmaisen esityksemme vuoksi päiväkodeille ei koitunut ylimääräisiä kustannuksia ja he saivat arvokasta lastenkulttuuria tarjottavaksi lapsilleen.

Tarinamme opettavainen puoli ja sanoma olivat myös ajankohtaisia ja se käsitteli mielestämme tärkeitä asioita. Halu tai tarve kiusaaminen pitäisi kitkeä pois jo mahdollisimman varhaisessa elämän vaiheessa. Jo päiväkotikäinen lapsi kykenee erottamaan oikean ja väärän, mutta kuinka voi tietää mikä on oikein ja mikä väärin, jos ei kiusaamista selkeästi osoiteta tuomittavaksi käytökseksi.

6.2 Raportin valmistuminen

Raportin kirjoittaminen suunniteltiin tehtäväksi yhdessä molempien opinnäytetyön tekijöiden, Aino-Reeta Hyvösen ja Laura Kännisen kesken. Raportin kirjoittaminen aloitettiin 16.4.2014 heti lautakunnan antaman palautekeskustelun jälkeen.

Raportin kirjoittaminen ei huolestuttanut kumpaakaan tekijöistä, vaan kirjoittaminen lähti luontevasti liikkeelle. Molemmat ovat osallistuneet keskusteluun opinnäyteproduktion vaiheista ja sen toteutuksesta, ja sen myötä kirjoittaneet tasapuolisesti.

Tapasimme opinnäytetyöohjaajamme Hanna Turusen raportin kirjoittamiseen liittyen 29.4.2014. Hän oli hämmästynyt siitä, että olimme edenneet raportin teossa niin pitkälle. Hän antoi korjausehdotuksia raportin jäsentelystä, sekä vinkkejä raportin loppuun viemiseksi vielä toukokuussa 2014.

Esittelimme raportin opinnäytetyöseminaarissa 16.5.2014 menestyksekkäästi. Pitkien puheiden sijaan halusimme antaa parempaa osviittaa siitä, mitä musiikkisatumme on, ja päätimme pitää pienen Bingo-kissa -leikin osana esitystä. Harmiksemme meillä ei ollut näyttää DVD -tallennetta esimerkkinä todellisesta esitystilanteesta, mutta leikki ja Moilasen kuvien esittely toivottavasti toivat kuulijoille jonkinlaisen käsityksen työstämme.

6.3 Liikeidean kehittäminen

Alun perin suunnittelimme Musiikkisatu Ruma Ankanpoika - opinnäyteproduktion kertaluontoiseksi, keväällä 2014 toteutettavaksi tempaukseksi. Mutta jo esityksen harjoitusvaiheessa alkukevällä 2014 saimme kannustavaa palautetta varhaismusiikkikasvatuksen opettaja Annukka Knuutilalta. Hän vaati, että tuotteistamme musiikkisatu -idean ja alamme näin työllistää itseämme.

Me opinnäytetyöntekijät olimme jo valmiita julkaisemaan tähän opinnäyteproduktioon liittyvät materiaalit, eli nuotit, kuvat, lyhennetyt tarinat ja niin edelleen. Kuitenkin Knuutilan mielipiteen myötä muutimme oman kantamme asian suhteen. Jos julkaisisimme kaiken materiaalin kenen tahansa saatavaksi, tekisi se tyhjäksi liikeidea-ajatuksemme.

Päiväkodeissa tuntuisi olevan kysyntää vastaavanlaisista produktioista (LIITE 8). Knuutila on tietoinen päiväkotien tämän hetkisestä musiikkitarjonnasta, ja etenkin Kuopion ulkopuolella tämä liikeidea menisi kuin kuumille kiville. Pohdimme vakavasti mahdollisuuksia liikeidean jatkokehittelylle, esimer-

kiksi muun sadun toteuttamista musiikkisaduksi. Aino-Reeta Hyvösen tekemän epävirallisen tutkimuksen mukaan pienen paikkakunnan päiväkodilla olisi varaa maksaa tämän kaltaisesta esityksestä 300 - 400 euroa. Palkkio on tällaisesta työstä pieni jaettuna neljälle muusikolle, mikä saattaa tehdä liikeideasta kannattamattoman.

Keskustelimme asiasta esiintymiskokoonpanomme kesken. Kaikilla soittajilla oli mielenkiintoa asiaa kohtaan, mutta arjen realiteetit eivät ainakaan tälle keväälle antaneet myöten toteuttaa musiikkisatua laajemmin. Tiesimme jo, ettei sellistimme Annu Piilonen ollut käytettävissä enää produktion jälkeen, joten joutuisimme etsimään hänen tilalleen uuden soittajan. Myöskään me muut soittajat, Aino-Reeta Hyvönen, Laura Känninen ja Johanna Nylund emme tieneet jatkosuunnitelmistamme tai kiinnostuksistamme keikkailua kohtaan. Kuitenkin haluamme pitää kaikki mahdollisuudet käytettävissä ja meille avoinna, sillä eihän sitä kukaan todellisuudessa voi etukäteen tietää, mitä tulevaisuus meille tuo tullessaan.

LÄHTEET

PAINETUT LÄHTEET

ANDERSEN, Hans Christian 1973. Andersenin Satuja, suom. Eeva-Liisa Manner, Helsinki

PALAS, Rainer 2006, Taidemusiikki tutuksi, Keuruu

PORANDER, Katarina 2012, teoksessa: Jordan-Kilkki, Päivi, Kauppinen, Eija, Viitasalo-Korolainen, Eeva 2012, Musiikkipedagogin Käsikirja – Vuorovaikutus ja kohtaaminen musiikinopetuksessa, Tampere

SAARIKALLIO, Suvi 2012 teoksessa: Jordan-Kilkki, Päivi, Kauppinen, Eija, Viitasalo-Korolainen, Eeva 2012, Musiikkipedagogin Käsikirja – Vuorovaikutus ja kohtaaminen musiikinopetuksessa, Tampere

NUOTTILÄHTEET

BÄRENREITER-VERLAG, Karl Vötterle 2002, Vivaldi- Bärenreiter Urtext – Le Quattro Stagioni, 2. painos, Kassel

DÖRFFEL, Alfred 1885, Bach-Gesellschaft Ausgabe, Band 31, Leipzig

FISCHER, Carl 1944 Cellist Favorite Contest Album, The Swan, New York

KARI, Virpi 2007, Lasten oma Toivelaulukirja, Helsinki

INTERNETLÄHTEET

© 2014 MuseScore BVBA, viitattu 12.5.2014,
<http://musescore.org/fi>

Takuulla! –hanke, Mäkinen, Eeva, viitattu 12.5.2014,
<https://www.kuopionkonservatorio.fi/takuulla-hanke>

LIITTEET

LIITE 1: RUMA ANKANPOIKA, LYHENNETTY SATU ESIINTYMISMERKINTÖINEEN

[KUVA 1]

[MUSIIKKI – AIR]

Maalla oli kaunista, oli kesä. Ohra huojui keltaisena, kaura vihreänä, heinä oli nostettu seipäille vihreillä niityillä. Niittyjä ja vainioita ympäröivät suuret metsät, ja metsien keskellä oli syviä järviä; maalla oli toden totta kaunista! Takiaisviidakossa oli yhtä villiä ja hämää kuin metsän tiheikössä, ja siellä makasi anka pesässään, hautomassa poikastensa munia. Hautominen kesti niin kauan, että se alkoi olla jo vähän kyllästynyt puuhaan.

Vihdoin risahti muna toisensa jälkeen. *”PIP PIP”* Pienet ankanpoikaset pistivät päänsä ulos munista ja poikaset alkoivat kulkea raapustaa minkä kykenivät ja kurkistella joka puolelle vihreiden lehtien alla. Ankanpoikaset ihmettelivät maailman avaruutta, ja sanoivat:

”Kuinka maailma on sentään suuri!”

Äitiankka selitti:

”Ei koko maailma tässä ole! Se ulottuu kauas puutarhan toiselle puolelle!”

Samassa emo tuumasi:

”Oletteko te tässä kaikki? - Ei, isoin muna on vielä jäljellä! Kuinkahan kauan tässä oikein kestää?”, jonka jälkeen äitiankka rupesi taas hautomaan.

[KUVA 2]

Pitkän odotuksen jälkeen suuri muna halkesi. *”PÖP PÖP!”* (*Viulu, raks-äännet*) sanoi poikanen, ja kuukahti ulos. Se oli suuri ja ruma. (*Piano, matala ja ruma ääni*)

Äitiankka tuumasi:

”Onpa se hirveän suuri poikanen! Ja harmaakin vielä! Ei kukaan noista muista ole tuommoinen!”

(Pianoimprovisaatio)

Seuraavana päivänä oli ihana ilma. Aurinko porotti vihreisiin takiaisiin. Ankaemo vei koko perheensä kanavan rannalle.

[KUVA 3]

(Pianoimprovisaatio)

Loiskis! Se polskahti veteen. Ja poikanen toisensa jälkeen polskahti perässä. Hetkeksi ne menevät sukelluksiin, mutta tulivat taas pinnalle, ja uivat oikein kauniisti.

[MUSIIKKI - PIENET ANKANPOIKASET]

Jalat soutivat itsestään, ja kaikki olivat mukana, myös harmaa poikanen.

”Kas, miten somasti se käyttää jalkojaan, ja miten suorana se ui! Kyllä se on minun oma poikaseni!”, äitienkka tuumasi poikasestaan.

”Oikeastaan se on aika kaunis, kun tarkkaan katsoo!”

[LEIKKI JA LAULU ALKAA]

*Pienet ankanpoikaset,
polskuttelee veessä,
pienet ankanpoikaset,
lumpeenlehden eessä.
Ne lehdestä haukkaavat palasen,
ja sanovat sitten:*

”Olen iloinen!”

*Pienet ankanpoikaset,
polskuttelee veessä:
”KVAAK, KVAAK, KVAAK!”*

*”Olen ankanpoikanen,
polskuttelen veessä,
oon ankanpoikanen,
lämpöisessä veessä.
Mä joukossa oon muiden ankkujen,
ja sanon:*

[MUSIIKKI LAKKAA]

.... minne muut meni?

[MUSIIKKI JATKUU]

*Olen ankanpoikanen,
lauleskelen veessä:
LAL-LAL-LAA!”*

[KUVA 4]

*”Oon ruma ankanpoikanen,
polskuttelen veessä,
oon ruma ankanpoikanen,
yksinäni veessä.
Oon iso, ja harmaasulkainen,
mä olen kai vähän erilainen.*

*Oon ruma ankanpoikanen,
yksinäni veessä:
KVAAK, KVAAK, KVAAK!”*

[KUVA 5]

Äitiankka sanoi: ”Tulkaa nyt mukaan, niin vien teidät katsomaan maailmaa. Mutta pysykää aina lähelläni, ettette eksy minulta.”

[MUSIIKKI: ANKANPOIKASTEN LEIKKI]

Poikaset lähtivät seuraamaan emoaan, joka opasti perhettään.

”Käyttäkää nyt jalkojanne! Oppikaa kulkemaan reippaasti! Niiatkaa kauoilanne näin.”

”Joutuin! Ei jalkoja yhteen! Hyvätapainen ankanpoika kulkee jalat harallaan niin kuin isä ja äiti!

”Noin! Niiatkaa nyt kauoilanne ja sanokaa ”KVAAK”.

*Näyttäkääs kaikki, miten ankat niaavat kauoiltaan.
Ja kuinka ne marssivat.*

[KUVA 6]

[MUSIIKKI – IMPROVISAATIO c-molli]

Mutta voi sitä ankka rukkaa, joka oli viimeisenä kuoriutunut munasta. Se oli kovin ruma. Kaikki kiusasivat sitä: purivat, tyrkkivät ja pilkkasivat.

”Se on liian suuri”, sanoivat kaikki. Ankka raukka ei tiennyt miten päin seistä tai kävellä. Se oli kovin suruissaan, kun se oli niin ruma, ja koko ankkaperheen pilkattavana.

Niin kului ensimmäinen päivä, ja kaikki ahdistelivat ankanpoikaa. Jopa sen omat sisarukset olivat sille ilkeitä ja pilkkasivat sitä. Myös sen oma äiti hätisti sen tiehensä. Silloin ankanpoika juoksi ja lensi yli aidan.

Se oli nyt aivan yksin, vailla ystäviä tai perhettä. Onnettomana ja vallan suruissaan se päätyi pimeään metsään. Siellä se etsi itselleen suojaa ja löysi yöpaikan, jonne se jäi lopen väsyneenä nukkumaan. Siinä se makasi onnettomana kaksi kokonaista päivää.

(Pianoimprovisaatio)

Ankka lähti kulkemaan, ja päätyi metsän reunalle. Sieltä se näki kaukana talon. Varovasti ankka kulki lähemmäs, katsomaan uteliaana löytyisikö talolta jotakin, edes ruokaa.

Lähempää ankka huomasi, että ikkunalaudalla oli jotain. Siinä istui joku hahmo. Se oli tumma, sillä oli suipot pienet korvat, ja sen häntä heilui veitikkaisesti ikkunalaudan reunalla. Sillä oli viirut silmät, ja se nuoli tassuaan sulokkaasti. Ankka ihmetteli: "Mikä tuo otus on?"

Mikähän se otus on? No, kissahan se! Ankka meni vähän lähemmäksi katsomaan.

[MUSIIKKI – BINGO-KISSA]

Kissan ja ankan katseet kohtasivat. Kissa katsoi ankkaa ymmällään, ja kysyi: "Oletko sinä kissa?"

"E-en ole, minä olen ankanpoikanen!", ankka sanoi varoen. "Mikäs otus sinä olet?"

"Miiiaaa-uuu! Kissahan minä. Haluaisitko ankka leikkiä kanssani?"

[LEIKKI JA LAULU ALKAA]

(Pianoimprovisaatio)

Ankka sai vihdoin yhden ystävän. He viettivät päivän yhdessä leikkien ja jutellen. Kissa ihmetteli:

"Missä sinun perheesi on?"

Ankka vastasi:

"Ei minulla ole perhettä. Minut ajettiin pois, koska olin liian ruma muiden ankkujen mielestä, enkä sopinut joukkoon."

"Silloinhan sinun pitää etsiä kaltaisiasi.", kissa neuvoi ankkua, ja niin poikanen päätti lähteä jatkamaan seikkailuaan.

[KUVA 8]

[MUSIIKKI – VUODENAJAT: SYKSY]

Tuli syksy. Metsässä lehdet muuttuivat keltaiseksi ja ruskeiksi, tuuli tarttui niihin ja tanssitti niitä ympäri. Pilvet riippuivat raskaana rakeista ja hiutaleista. Ankanpoika raukalla ei todellakaan ollut helppoa.

Eräänä iltana aurinko laski juuri kauniisti. Ankanpoika polskutteli lammessa, ja se näki kokonaisen parven suuria uljaita lintuja nousevan lentoon pensaista. Koskaan ei ankanpoika ollut nähnyt niin kauniita lintuja. Ne olivat hohtavan valkeita, ja niillä oli pitkät kaartuvat kaulat; ne olivat joutsenia. Ne päästivät outoja ääniä, ja levittivät mahtavat siipensä. Ne kohosivat korkealle, korkealle, ja pienen ruman ankanpojan tuli outo olo. Se kieppui vedessä ympäri, kurkotti kaulansa korkealle ilmaan ja päästi huudon: *(RUMAN ANKANPOIKASEN ÄÄNI)*.

Huuto oli niin kova ja kummallinen, että ankka pelästyi sitä itsekin. Oi, se ei saattanut unohtaa noita kauniita lintuja. Se ei tiennyt mitä lintuja ne olivat, ja minne ne lensivät, mutta silti se rakasti niitä enemmän, kuin se oli milloinkaan mitään, koskaan, ikinä rakastanut. Ei se kadehtinut niitä, sillä kuinka se olisi osannut toivoa itselleen sellaista kauneutta.

[KUVA 9]

[MUSIIKKI – VUODENAJAT: TALVI]

Tuli ankara talvi. Pakkanen kiristyi, ja ankka sai polskutella jatkuvasti, ettei vesi sen alla jäätyisi. Lopulta se uupui, oli aivan hiljaa, ja jäätynä kiinni.

Varhain aamulla tuli rantaan maanviljelijä, joka huomasi sen. Se löi jään kappaleiksi, ja vei poikasen turvaan. Maanviljelijä piti ankasta huolta kevääseen saakka.

[KUVA 10]

(Pianoimprovisaatio sisältäen Debussyn Pellavatukkaista tyttöä)

Oli suloinen kevät. Aurinko taas alkoi paistaa lämpöisesti, ja ankka makasi suossa kaislikossa. Silloin se yhtäkkiä levitti siipensä: ne humisivat voimakkaammin kuin ennen, ja kantoivat sitä kevyesti eteenpäin ilmojen halki. Ja ennen kuin tiesikään, se oli suuressa puutarhassa, missä omenapuut kukkivat. Oli ihmeen kaunista, ja keväisen raikasta. Ja aivan läheltä tiheiköstä tuli kolme valkeaa joutsenta, jotka lipuivat kevyesti vettä pitkin.

[MUSIIKKI – JOUTSEN]

”Tahdon lentää noiden kuninkaallisten lintujen luokse. Ne kyllä varmaan pitävät minua niin rumana, etteivät halua olla minun kanssani missään tekemisissä. Mutta se on samantekevää!”, silloin ankka liukui veteen, ja ui komeita joutsenia kohti. Toiset joutsenet tulivat häntä vastaan sulat koholla. Silloin ankka taivutti päänsä alas veden puoleen, koska sitä pelotti.

[KUVA 11]

Mutta mitä se näkikään kirkkaassa vedessä? Oman kuvastuksensa! Se ei ollutkaan se ruma, tuhkanharmaa lintu. Se oli joutsen! Suuret joutsenet uivat sen ympärille ja hyväilivät sitä nokallaan. Toiset joutsenet kumarsivat sitä, sillä se oli niin kaunis. Silloin se tunsu itsensä aivan ujoksi, ja oli ylen onnellinen, muttei ylpeä. Se muisti, miten sitä oli ahdisteltu ja halveksittu, ja nyt se kuuli kaikkien sanovat, että se oli kaunein kaikista linnuista.

[KUVA 12]

”Näin suuresta onnesta en uneksintukaan, kun olin ruma ankanpoika!”

LIITE 2: REKRYTOINTIPOSTI KUVITTAJANA HANKKIMISESTA

Lähettäjä: Aino-Reeta a Hyvönen

Lähetetty: 24. lokakuuta 2013 10:47

Vastaanottaja: Mariella Rauhala; Risto Nylund; Kaisa Klemola; Heli Reinikainen

Aihe: Ruma Ankanpoika -kuvittajaa etsimässä!

Hei Taiteilijat!

Teemme opinnäytetyötä, johon tarvitsisimme muotoilualan apua! Kyseessä on musiikkisatu, jonka aiheena on Ruma Ankanpoika. Satu viedään Kuopio-alueen päiväkoteihin loppukeväästä 2014. Tarvitsemme satuun visuaalista elementtiä viemään juonta eteenpäin, ns. "tilannekuvia" 10-20 kpl, jotka voisivat olla kohtauksista riippuen kooltaan A4-A2. Ajatuksemme oli, että kuvat olisivat värikkäitä ja lapsiystävällisiä "Disneymäisellä" -tyylillä taiteiltuja.

Kuvat olisi hyvä olla valmiina kevät puolella, esim. maaliskuussa 2014, jonka jälkeen lähdemme toteuttamaan opinnäytetyötämme.

Jos olet kiinnostunut tämän tyyppisestä harjoittelumahdollisuudesta, niin ota yhteyttä sähköpostilla!

Aino-Reeta.a.Hyvonen@edu.savonia.fi

Syksyisin terveisin,

Aino-Reeta Hyvönen

Laura Känninen

MusiTa

LIITE 3: KUVIEN OHJEISTUS

Tilannekuvia sadusta:

aloituskuva: hautominen: "ohra huojui keltaisena - niittyjä ympäröi suuret metsät"

kuoriutumisen: muut poikaset keltaisia, kuoriutuvat ensin, sitten isommasta munasta kuoriutuu harmaa poikanen, suuri ja ruma

anikkaemo ja poikaset ui kanavassa (Pieni Ankanpoikanen -laulu, eka säkeistö)

ruma ankanpoikanen yksin (toka ja kolmas säkeistö)

kuljetaan jonossa, emo ekana, poikaset perässä, ruma ankanpoikanen vikana, emo hoputtaa kulkemaan (Ankkamarssi)

kiusaaminen: emo ja muut poikaset haukkuu ja nokkii Rumaa Ankanpoikasta, karkaaminen

ankanpoikanen päätyy mökille, näkee kissan ikkunalaudalla (Bingo-kissa -laulu)

tulee syksy: joutsenet muuttavat - ankanpoikanen näkee joutsenet, katsoo niiden perään ja räkäisee

tulee talvi: anikka jäätyy jäähän kiinni - talonpoika pelastaa

tulee kevät: ankanpoikanen kokeilee siipiään - päätyy paikkaan jossa omenapuita, lampi, joutsenia, anikka liukuu veteen

ankanpoikanen näkee peilikuvansa: huomasi olevansa yhtä kaunis kuin muutkin joutsenet

Ruma Ankanpoikanen on yksi joutsenista: muut ovat ympärillä iloisina

H.C. Andersenin klassikkosatuun
perustuva musiikkisatu

RUMA ANKANPOIKA

Pumpputorin päiväkoti ke 9.4.2014

Näytös klo 9:00

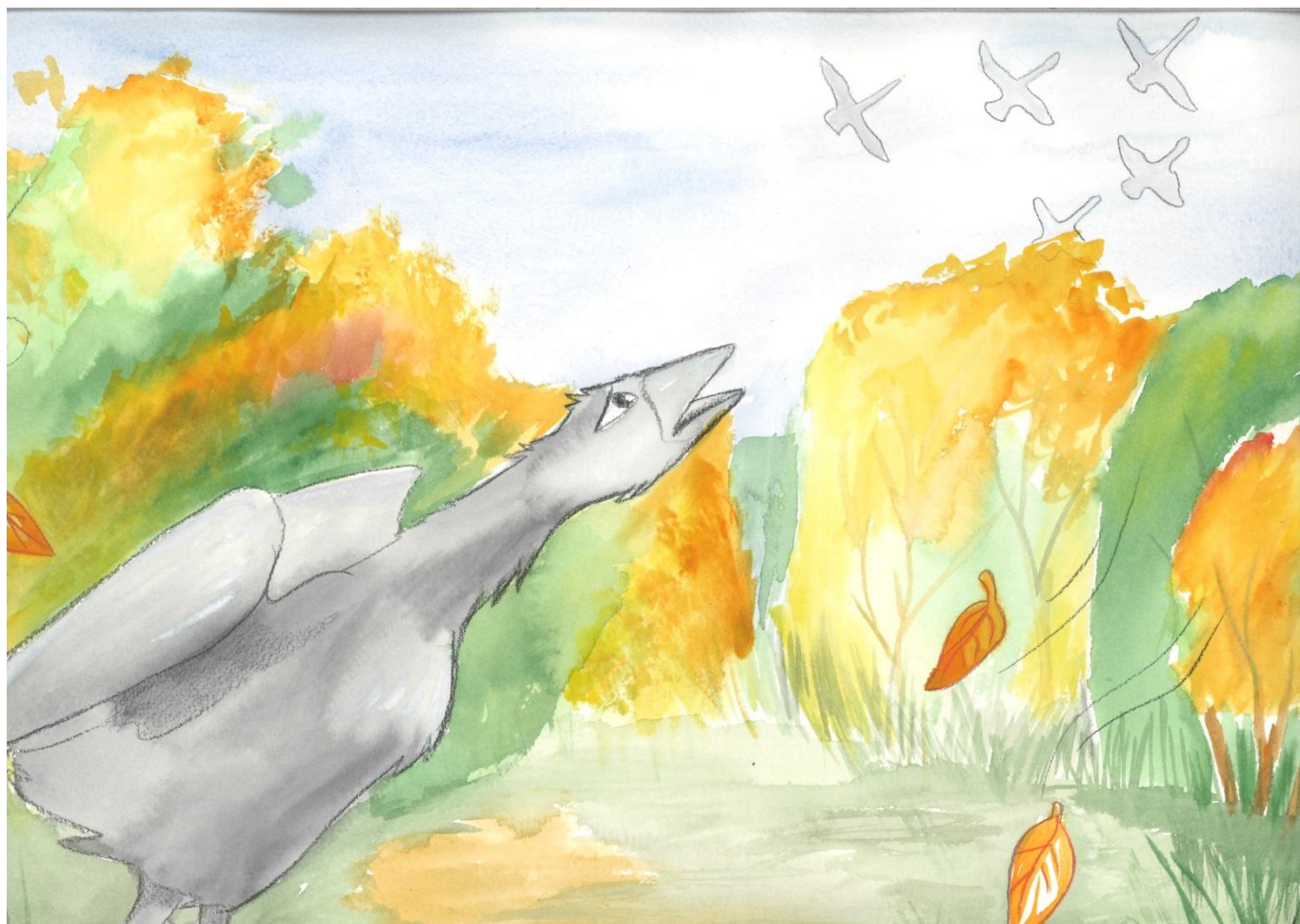
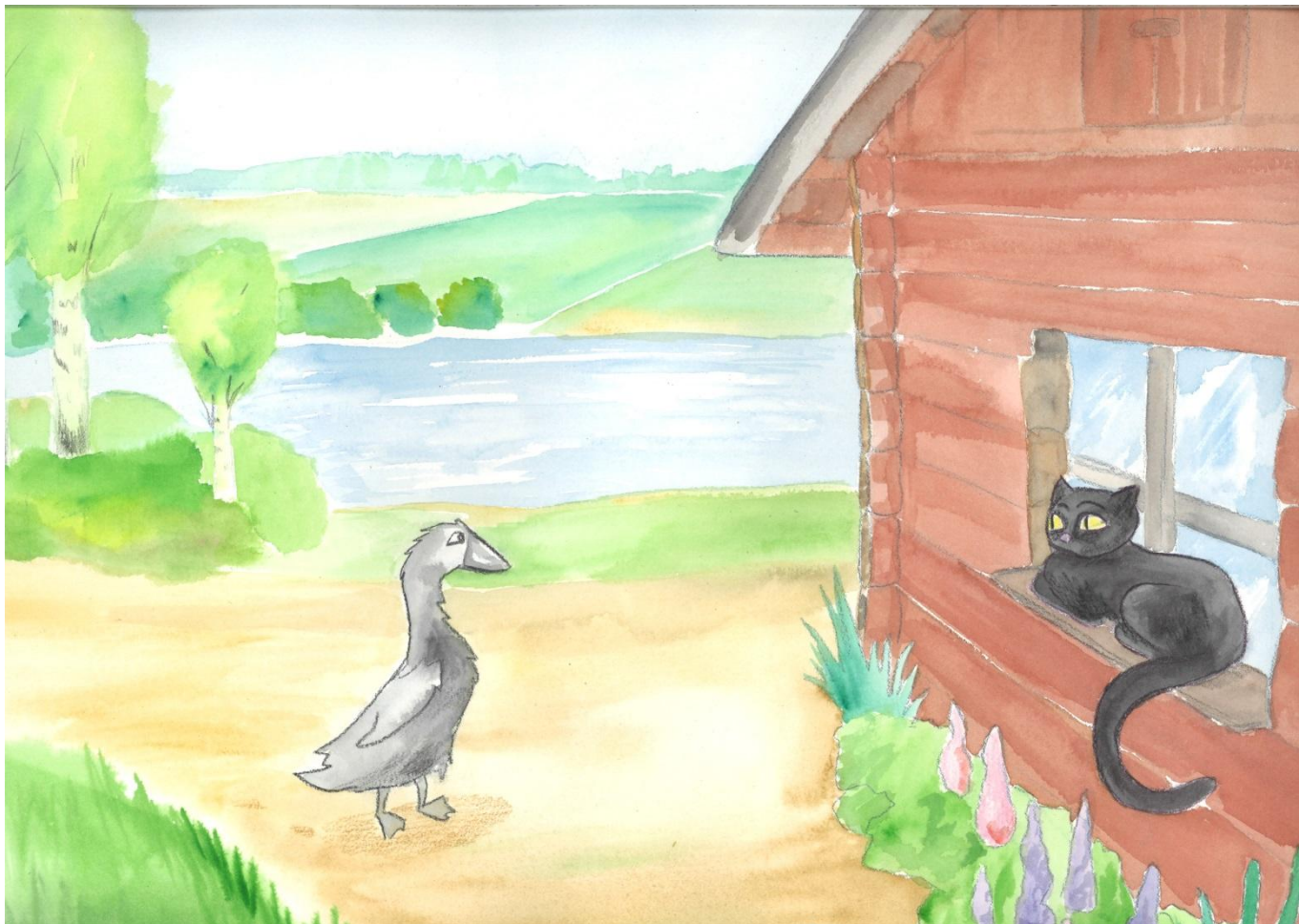
Esiintymässä: Laura Känninen, Annu Piilonen,
Aino-Reeta Hyvönen ja Johanna Nylund
Kuvittajana: Elina Moilanen

LIITE 5: KUVAT

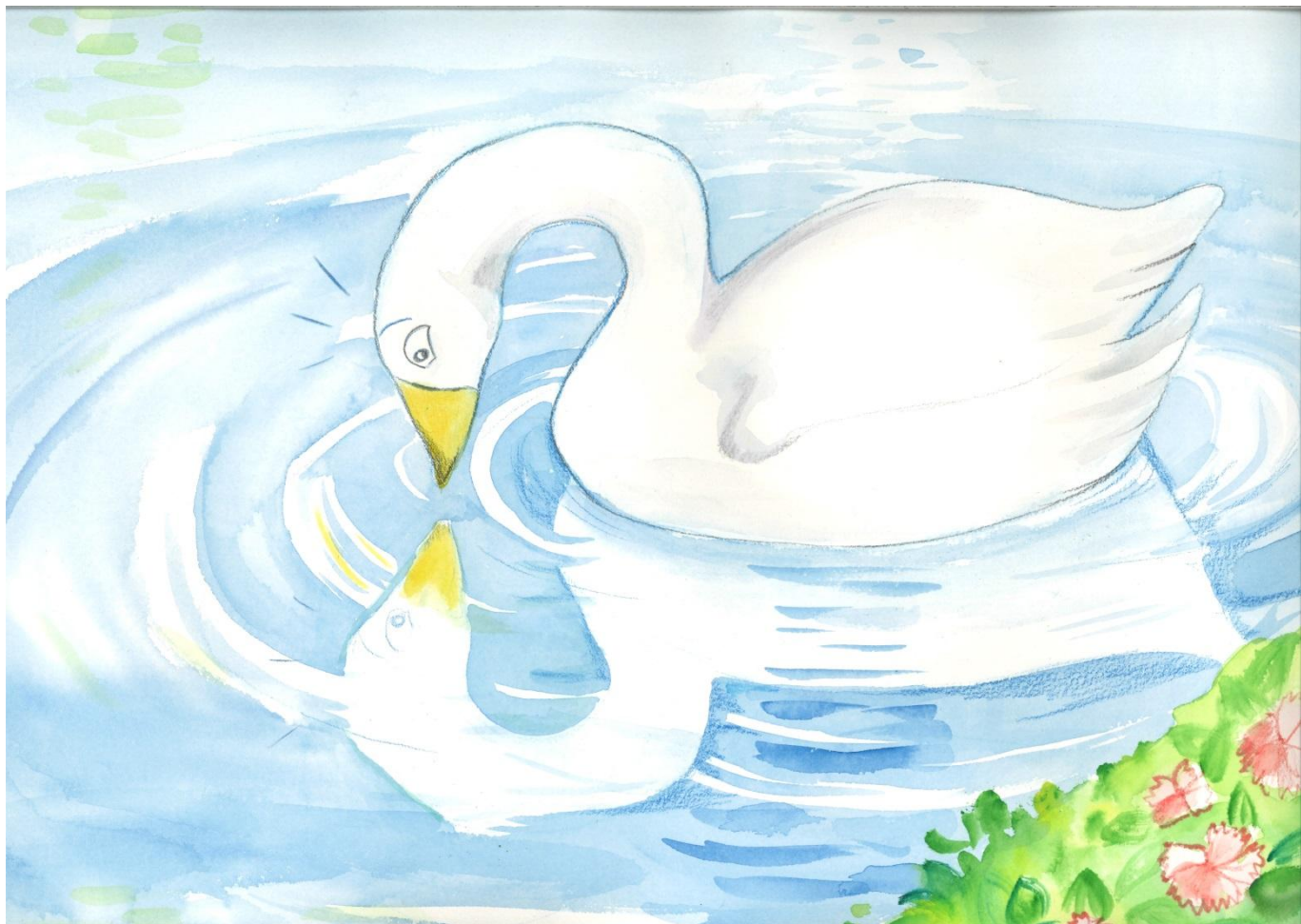

LIITE 6: REKRYTOINTIPOSTI PÄIVÄKODEILLE

Lähtettäjä: Laura L Känninen

Lähetetty: 31. tammikuuta 2014 9:30

Vastaanottaja: irmeli.kauranen@kuopio.fi

Aihe: Musiikkisatu teidän päiväkotinne

Hei!

Olemme kaksi Savonia-ammattikorkeakoulun musiikkipedagogiopiskelijää, ja teemme opinnäytetyönämme musiikkisatua lapsille. Siksi haluammekin kysyä teiltä, olisitteko kiinnostuneita olemaan osallisena opinnäytetyömme toteutuksessa? Tulisimme esittämään sovittamamme Ruma Ankanpoika-sadun teidän päiväkotinne.

Tässä lyhyt esittely opinnäytetyöstämme:

- musiikkisatu perustuu H.C. Anderssenin satuun "Ruma Ankanpoika"
- satu sopii kaikenikäisille lapsille: se sisältää kuuntelua, leikkimistä ja liikkumista
- teemme opinnäytetyömme "pro bono" –hengessä ilmaiseksi.
- tulemme esittämään musiikkisadun teidän päiväkotinne
- esiintymiskokoonpanona meillä on piano, viulu, sello ja laulu/kertoja
  - ehtona meillä olisikin, että teidän päiväkodistanne löytyisi (viritetty) piano
- opinnäytetyömme toteutuksen ajankohta on viikoilla 15 ja 16 (7.-17.4.2014)
- pystymme pitämään satutuokion kaksi kertaa saman päivän aikana (kaksi settiä samassa päiväkodissa), jossa kerralla on mukana 20-30 lasta.

Mikäli kiinnostuitte heti ja haluaisitte saada meidät esittämään luomamme musiikkielämyksen teidän päiväkotinne, niin ilmoittaudu sähköpostitse tähän osoitteeseen. Voit myös samalla ehdottaa teille mahdollisia sopivia päiviä ja ajankohtia.

Kerromme mielellämme lisätietoa puhelimitsekin.

Pikaista yhteydenottoa odottaen,

Laura Känninen / 040 827 9256

&

Aino-Reeta Hyvönen

Savonia-ammattikorkeakoulu

Musiikki ja tanssi

LIITE 7: SOVITUSESIMERKKI SAINT-SAËNS JOUTSEN

JOUTSEN

Eläintenkarnevaali

säv. C. Saint-Saens
 sov. A-R. Hyvönen
 L. Kämminen

A Adagio

Violin

Violoncello

Piano

pp

2

Vln.

Vlc.

Pno.

mp

4

Vln.

Vlc.

Pno.

p

sim. legato

Vln. *u*

Vlc.

Pno.

8

Vln.

Vlc.

Pno.

10 **B**

Vln. *mp*

Vlc.

Pno. **B**

12

Vln.

Vlc.

Pno.

LIITE 8: KOOSTE PALAUTELOMAKKEEN VASTAUKSISTA

Palautelomake

MUSIIKKISATU RUMA ANKANPOIKA

Millainen yleistunnelma oli?

"Leppoisa, rauhallinen ja harmoninen. Satu ja musiikki veivät mukanaan."

"Hyvä ja huomioiva. Kohderyhmä oli otettu huomioon hyvin."

"Ihana musiikki ja tarinan kertoja oli hienosti tunnelmassa mukana. Lapset keskittyivät tarinaan."

"Ehkä hieman kovaääninen."

Toimivatko leikit, musiikki ja kuvat yhdessä ja erikseen?

"Kyllä, lasten kanssa toimi oikein hyvin. Lapset jaksoivat leikkien avulla istua pidempään paikoillaan."

"Kokonaisuus oli hyvä, ja esityksen pituus sopiva."

"Ihanaa, kun sai osallistua ja olla 'sisällä' sadussa!"

"Hienosti elävöitetty, sopivasti liikunnallista osuutta, eivätkä leikit olleet liian pitkiä."

"Toiminnallisuus suuri plus."

"Uskoin, että leikit sotkisivat enemmänkin, mutta musiikki varmasti auttoi kokoamaan mielenkiinnon takaisin satuun."

"Musiikki oli lumoavaa. Se oli uutta ja osa lapsillekin tuttua, osasivat laulaa mukana."

Muita mietteitä?

"Hyvä esitys! Sopivasti kaikkea, laulua, musiikkia ja toimintaa/leikkiä. Lisää tällaisia päiväkotiin."

"Välistä ehkä liian kova musiikki ja selostus, mutta upea kiitos!"

"Kauniit kuvat, loistava kertoja."

"Musiikki ajoittain hieman liian voimakas puheeseen verrattuna, hahmotusvaikeuksisille haastavaa seurata molempia yhtä aikaa jos tausta liian hallitseva."

"Ihana tunnelma. Tarina soljui aivan itsestään. Lisää näin korkeatasoista lastenkulttuuria. Kiitos!"

"Erittäin onnistunut kokonaisuus. Kertojan eläytyminen oli hyvä, ei kumminkaan liioitteleva. Jos ympäristö on levoton, voi harkita sen peittämistä jotenkin."

"Soitanta ja kerronta kulkivat 'käsikädessä' hyvin, jotta lapset maltoivat kuunnella hyvin paikoillaan. Sopivan pitkä. Erinomaista!"

"Suuren kiitokset! Mukavaa vaihtelua tällainen musiikkisatuesitys, joka on toteutettu päiväkodissa."

"Erään 4-vuotiaan tytön kommentti esityksen jälkeen: 'Musta tuntuu, etten mä kiusaa enää koskaan ketään.'"

KIITOS PALAUTTEESTASI!